

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 35 (1282) 1974 RUGPJŪCIO - AUGUST 29

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. 275-4672

Gilejanti naktis

Demokratiniai kraštai paprastai būna laisvės gynėjai, smurto aukų užtarėjai, tačiau jie gali būti ir savanaudiški — atsukti prieš savo principus, užmiršti moralę ir nusilenkti jėgai. Taip įvyko pastaruoju metu su Australija. Tai britiškai demokratinis kraštas, kurio darbiečių vyriausybė prieš ketvirtį šimto metų mieliai išleido sovietų okupuotų Pabaltijo kraštų tremtinius. Dabar gi tų pačių darbiečių vyriausybė, galima sakyti, juos suniekino — oficialiai pripažino sovietinę okupaciją ir aneksiją Estijos, Latvijos ir Lietuvos. Juk tai kilmės kraštai daugybės Australijos piliečių, kuriems toks vyriausybės mostas yra smūgis į pačią širdį. Tai labai nehumaniškas vyriausybės aktas, įskaidantis ne tik daugybę savo piliečių, bet ir paneigias elementarinę moralę. Juk sovietinio smurto pripažinimas yra toks pat aktas, kaip ir vagies pagerbimas. Jis yra savanaudiškas, siekias politinio laimėjimo, bet šiuo atveju laukiamasis laimėjimas yra toks menkas, kad toli gražu neatperka moralinės krašto gėdos. Pripažinti vagį ir suniekinėti apvogtąjį reiškia palikti gėdos dėmę visam kraštui. Argi Australija yra taip žemai kritusi šalis, kuriai svarbesnė yra vagies jėga nei apvogtojo skriauda? Jei taip, tai jos demokratija atsisklaidė prieš pagrindinius savo principus ir palinko diktatūrinės jėgos pusėn, jėgos, kuri jai šiuo metu naudingesnė.

Panašus posūkis tarptautiniame gyvenime yra nebe pirmas. Nemažiau gėdinga akta yra atlikę ir švedai, kurie, pastarajam karui pasibaigus, išdavė rusams daugiau kaip šimtą baltiečių, įsiekusių politinės globos jų šalyje. Opozicinė spauda tokį socialistinės vyriausybės mostą aštriai kritikavo, tačiau padarytosios skriaudos išduotiesiems neatitaisė ir kraštui gėdos nenuplėvė. Tas faktas buvo pastebėtas ir tarptautinėje spaudoje, kuri konstatavo demokratinės valstybės nedemokratinę aktą. Daugelio švedų sąžinė ir dabar jaučia priekaištą dėl tokio nemoralaus vyriausybės nutarimo. Nėra be dėmės ir amerikiečiai, kurie karo metu buvo sovietų sąjungininkais. Ir jų laikurie vadai išdavė rusams baltiečius, ukrainiečius ir kitus. Britai taip pat negali didžiulius visai šviamomis rankomis. Dar neseniai jie pasinaudojo Baltijos valstybių auku, laikyti jų banke, savanaudiškoje derybose su sovietais. Tokių pavyzdžių eilė ateityje ne mažės, o didės. Jeigu jau ir britiškosios demokratijos kraštas ima krypti sovietinio smurto pripažinimo linkme, yra pagrindo manyti, kad tuo keliu pajudės ir kiti kraštai. Australijos pavyzdžiu gali pasekti Britanija, Kanada ir kiti kraštai. Juk visi jie žiūri pirmiausia savo naudos, o ne moralės. Kai tokioje pozicijoje atsisotja vienas kitas, netrukus atsiranda ir daugiau, nes viešojo opinija jau nebegąsdina.

Baltiečiams tai reiškia, kad naktis gilėja. Kartu su tuo turėtų padidėti ir visų mūsų budrumas. Ten, kur gyvena didesni skaičiai lietuvių ir kitų baltiečių, turėtų padidėti spaudimas į vyriausybę ir viešąją opiniją. Tiesa, mažumų spaudimas nėra lemtantis, tačiau nėra ir bereikšmis. Baltiečiai, pasitelkę kitas tautybes, gali išvystyti reikšmingą akciją gyvenamose kraštuose. Dabar pats laikas sukrusti pasauliniu mastu, kad australiškoji gėda nepasikartotų kitose šalyse. Galimas dalykas, kad Australijos baltiečiai politinėje srityje nebuvo pakankamai aktyvūs, nepalaikė glaudžių ryšių su politiniais lietužiais. Pvz. buvo daug rašoma apie bendravimą su okupuota Lietuva, tarpusavyje daug kovota šiuo klausimu, bet Lietuvos laisvinimo fronto ryškesnės iniciatyvos nebuvo matyti net Bendruomenės atstovų suvažiavimuose. Panašiai gali įvykti ir Kanadoje, kur vyriausybės posūkiui ir kairė iš seno žinomi. Dėlto visiem laikais padidinti politinį savo budrumą, nes ramiai besikant ir bedainuojant sovietai išmąsinti vieną pripažinimą po kito. Šioje perspektyvoje iškyla ir VLIKo vaidmuo. Apie jį, kaip Lietuvos laisvinimo viršūnę, turi teltis visi kiti veiksniai, išjudindami bendram žygiui visą išeiviją. Ginčų vietą turėtų užimti planingas, pozityvus darbas, atliepantis dabarties reikalavimams. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

Pasaulinis kongresas

VIII pasaulinis sociologų kongresas Toronte susilaukė apie 2.500 dalyvių iš 75 valstybių. Jų tarpe nėra Rodezijos, Portugalijos ir Taivano atstovų. Taivano buvo atsisakyta vien tik dėlto, kad neužsiritų į penki komunistinės Kinijos sociologai. Organizacinis komitetas Toronte universiteto posėdyje buvo pasiūlyta nesiriboti oficialiais Sovietų Sąjungos atstovais, bet taip pat pakviesti Amalriką, Bukovskį, Medvežą, Morozą, Sacharovą ir net Solženicyną, kurie visi savo raštuose kelia sociologinius klausimus. Šios minties teko atsisakyti, nes rengėjų dauguma ėmė nuogąstauti, kad tokiu atveju nedalyvaus oficiali Sovietų Sąjungos delegacija. Savo delegacijos vadu Kremlius paskyrė Fedorą Konstantinovą, Stalino laikais redagavusį žurnalą „Komunistas“, dabartinį kompartijos centrinio komiteto socialinių mokslų akademijos rektorių. Šis politikas yra apkalbinęs gruzinų filosofą Ceretelį anti-marksinėmis pažiūromis ir pasiūlęs jį koncentracijos stovyklon. Toronte universiteto sociologijos prof. Lewis S. Feuer paskelbė sovietų sociologų delegacijai skirtą atsisaukimą, demaskuojanti nieko bendro su sociologija neturinčią politiku F. Konstantinovo veiklą. Jis pabrėžė, kad F. Konstantinovas yra buvęs vienu pagrindinių kompartijos ideologų Stalino laikais, aiškinusių to kruvino diktatoriaus mintis. Prof. L. S. Feuer su F. Konstantinovu pasikutinį kartą teko susitikti Maskvoje 1963 m. Jo teigimu, tada jis prisipažino nė karto nepakė-

lęs balso prieš Stalino nusikaltimus ir neigė Sovietų Sąjungoje viešpatuojantį antisemitizmą, kurį dabar visam pasauliui išryškino sovietų žydų veržimas į Izraelį. Prof. L. S. Feuer pataria sovietų delegacijos nariams ir F. Konstantinoviui, kurio pagrindinis uždavinys šiame kongrese tėra prižiūrėti ir saugoti sovietų sociologus nuo galiomo pabėgimo, išeiti į Toronto gatves, laisvai pasisėkėti su torontiečiais, aplankyti knygyne, pilnus tokių knygų, kurių neįmanoma gauti Sovietų Sąjungoje. Sarkastiškai jis pastebi, kad toks žygis nebūtų lengvas, nes didžioji dalį sovietų 65 atstovų sudaro specialūs KGB agentai. Toronte suvenyrais prof. L. S. Feuer sovietam sociologam siūlo pasirinkti A. Solženicyno „Gulago salyną“, atsisaukiamą baigdamas prasingais žodžiais: „Atsiminkite, kad Kanada yra laisvas kraštas ir kad jūs čia niekas nesusims už savo minčių dėstymą. Išidėmėkite, kad Kanada neturi politinės cenzūros, kad jos vyriausybė nebijo savo gyventojų, nenaudoja slaptosios policijos išsilaikyti valdžioje.“

Siemėtinę CNE parodą Toronte po ilgos pertraukos vėl papildė plaukimas per Ontario ežerą iš Youngstown, Niujorko valstijoje. Ši 32 mylių ruožą prieš 20 metų pirmoji įveikė Marilyn Bell, o vėliau ir keli kiti plaukikai. Pradžioje tas plaukimas buvo įtrauktas į oficialius parodos rūmus, bet jo teko atsisakyti dėl plaukikams sunkiai įveikiamų srovių ir per-

(Nukelta į 6-tą psl.)

Baltiečiai protestuoja prieš Australijos vyriausybės nutarimą oficialiai pripažinti Estijos, Latvijos ir Lietuvos prievartinę aneksiją Sovietų Sąjungon. Demonstracija buvo surengta rugpjūčio 12 d. baltiečių jaunimo organizacijos „Baltic Youth For Freedom“ prie australiečių bendrovės „Qantas“ įstaigos Niujorke. Nuotr. L. Tamošaitis

Protestai Australijos vyriausybei

Sujudo protestuoti ne tik baltiečiai, bet ir kitos tautybės įvairiose kraštuose

Australijos ir laisvojo pasaulio baltiečių sukrėtė rugpjūčio 3 d. spaudoje paskelbtas pranešimas apie Pabaltijo pripažinimą Sovietų Sąjungai, atliktas komunistui pataikaujančio Australijos darbiečių premjero G. Whitlamo vyriausybės. Rugpjūčio 4 d. ALB Melburno apylinkės valdyba sušaukė specialų susirinkimą Lietuvių Namuose ir sudarė komitetą protestų veiksmams koordinuoti. Valdybos pirm. A. Pocius tos pačios dienos vakarą jau turėjo pasikalbėjimą su dienraščio „The Age“ ir ABC radijo atstovais. Miesto aikštėje bendra lietuvių, latvių ir estų demonstracija, sulaukusi daugiau kaip 3.000 dalyvių, įvyko rugpjūčio 9 d. Žodį jiems tarė parlamento atstovas A. S. Peacock. Centrinėmis Melburno gatvėmis buvo nešami protesto plakatai. Demonstracija užbaigta trijų tautybių dvasininkų trumpomis maldomis už laisvės kankinius, Lietuvos, Latvijos ir Estijos himnais. Į šį įvykį atitinkama dėmesį atkreipė vietinė televizija ir spauda.

Masinė demonstracija

Tai pačią dieną, rugpjūčio 9, buvo suorganizuota ir masinė demonstracija Sydnejuje. Iniciatyvos ėmėsi ALB Sydnejaus apylinkės valdybos pirm. J. Maskvytis, Lietuvių Klube sušaukdamas tautinių grupių ir organizacijų vadovų specialų posėdį. Prezidiumam buvo pakviesti: N. Zelandijos ir Australijos Latvių Bendruomenės pirm. Bratz, Estų Bendruomenės pirm. p-lė Kroll, ukrainiečių atstovas P. Ratkevič, lenkų laikraščio redaktorių ir Lenkų Federacijos valdybos pirm. p. Karvickis. Posėdin atvėrė liberalų partijos jaunas senatorius dr. Peter Baume rinko papildomas informacijas ir apgailestavo, kad Pabaltijo įjungimo Sovietų Sąjungon klausimo nebus galima iškelti artimiausio parlamento posėdyje, nes jis yra bendras abiem rūmams, atliekamas be klausimų kėlimo. Red. p. Karvickis pasiūlė savo „Lenkų Zinių“ visą slapstą atspausdinti anglų kalba ir skirti jį gėdingam premjero G. Whitlamo žygiui. Buvo taipgi siūlyta išleisti baltiečių laikraščių specialias laidas anglų kalba, bet pasitenkinta nutarimu dėti apmokamus specialius skelbimus vietinėje Australijos spaudoje. Posėdžio dalyviai priėmė rezoliuciją premjerui G. Whitlamui, reikalaujančią atšaukti Pabaltijo pripažinimą Sovietų Sąjungai.

Anglikonų katedroje

Adelaidės baltiečiai savo demonstraciją rugpjūčio 9 d. vakarą pradėjo jautriu jauniosios latvių kartos veikėju dr. I. V. Ozols žodžiu, pasmerkusiu premjero G. Whitlamo rinkiminiame vajuje duotų pažadų sulaužymą. Federacinių atstovų rūmų narys Wilson dalyvius supažindino su

iš Kanberos nesukubusio atvykti senatoriaus Davidsono protesto mintimis. Demonstracijai dalyvavęs kitas liberalų senatorius D. S. Jessop pranešė, kad jis ir jo kolegos taipgi yra pasiuntę protesto raštus premjerui G. Whitlamui. Darbiečių užsienio politikos posūkį griežtai pasmerkė nuo jų atskilusios dešiniosios DLP grupės vardu P. Australijos atstovas Poza, Pavergtųjų Tautų Komiteto ir Ukrainiečių Bendruomenės vardu — pirm. Pasiczynski. Apie 2.000 demonstracijos dalyvių su deglais rankose nužygiavo į anglikonų Sv. Petro katedrą, kur ji buvo užbaigta religine dailimi, jungtiniam lietuvių, latvių ir estų chorui sugiedojus „Requiem“, paskiroms tautybėms — savo himnus, prie kurio buvo prijungtas ir Australijos himnas.

Prie parlamento rūmų

Kanberos baltiečių demonstracija prie Australijos federacinio parlamento rūmų įvyko rugpjūčio 7 d. Ji buvo pradėta rūmų piketavimu, kurį atliko tautiniai draubūžiai pasipuošusios baltietės su savo tautinėmis vėliavomis, perrištomis gėdulo kaspinais. Vakare susirinko apie 800 baltiečių ir jų būčiu- liai, kurie puslankiu išsiriškė prieš parlamento rūmus su degančiomis žvakėmis rankose. Pagrindinį žodį, išryškindamas Australijos vyriausybės Pabaltijo padarytą skriaudą, tarė Estų Bendruomenės pirm. Netlivi. Skaudų įvykį apgailestavo Kanberos vyskupijos atstovas mons. T. J. Wright, sukalbėjęs specialią maldą. Į demonstrantų prabilo ir du parlamento atstovai — p.p. Wentworth ir Conoelly. Pirmasis netgi pažadėjo savo asmeninį protestą pareikšti Australijos gubernatoriui John Kerr, o antrasis — premjerui W. Whitlam žingsnį pasmerkė liberalų partijos vardu.

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos valdyba protesto telegramas pasuntė ne tik parlamentarams, bet ir Australijos vyskupams. Bene pirmasis į šią telegramą reagoavo Sydnejaus vysk. E. Kelly rugpjūčio 9 d. įvykusiam Sydnejaus vakarų apygardos kunigų ir pasauliečių atstovų susirinkime, kuriame buvo svarstomi Sventųjų Metų reikalai. Vysk. E. Kelly, priminęs susirinkimo dalyviams gėdingą Australijos vyriausybės žingsnį, ragino juos šią skaudžią neteisę kelti viešumon. Lietuvių parapijos vardu jam padėkojo kun. P. Butkus, visų lietuvių — Balys Barkus. Jų padėkas susirinkimo dalyviai sutiko nuosirdžiu plojimu.

Opozicijos telegrama

Spaudo paskelbė Australijos opozicijos vado Bill Sneddno telegramą darbiečių premjerui G. Whitlamui. Jos tekstą pateikė „Tėviškės Aidai“ rugpjūčio 13 d. laidoje. B. Snedd-

pažėrė eilę aštrių klausimų: „Kada buvo padarytas šitas sprendimas? Kas jį padarė? Ar tą sprendimą patvirtino ministrų kabinetas ir taryba? Kodėl tas sprendimas laikomas būtinu šiuo metu? Kada Australijos ambasadorius buvo painformuotas? Kada buvo painformuota sovietų valdžia? Kodėl Australijos žmonės ir parlamentas nebuvo painformuoti apie šį užsienio politikos pakėtimą? Ar dabar Australijos valdžios požiūriu lietuvių, latvių ir estų tautybių žmonės, gyveną Australijoje, laikomi be pilietybės? Kada Latvijos konsulas Melburne buvo painformuotas apie šį sprendimą? Ar jis daugiau jau nebeturį jokio diplomatinio statuso? Jeigu taip, tai kada jam atimtas diplomatinis statusas? Norėdama būti tikras, kad Australijos žmonės yra tinkamai informuojami apie valdžios užsienio politiką, prašau skubiai atsakyti į šiuos mano klausimus.“

Sie opozicijos vado B. Sneddno klausimai liudija, kad darbiečių premjero G. Whitlamo užsienio politikos posūkis jam buvo netikėtas, kad Australija apie jį sužinojo ne iš savo vyriausybės, o iš spaudos agentūrų Maskvoje. Keistai atrodo ir skubus Australijos ambasadoriaus James Plimsoll pasiuntimas Pabaltijon oficialiam įjungimo pripažinimui užantspauduoti. Australijos liberalų partijos NSW skyrius, paskelbdamas B. Sneddno telegramos klausimus, taipgi primena darbiečių traukiamą iš Vakarų demokratijų stovyklės. Jį liudija ne tik Pabaltijo įjungimo Sovietų Sąjungon pripažinimas, bet ir diplo- matinių ryšių užmezgimas su S. Korėja, pataikavimas P. Vietnamo provizorinei komunistų vyriausybei, priešinimasis JAV karo laivyno bazei Diego Garcia Indijos vandenyn, kur vis labiau įsigali sovietų laivynas, ir netgi atsisakymas pratesti su JAV pasirašytą sutartį, kuri amerikiečiams buvo leidusi pa- čioje Australijoje naudotis North West Cape stotimi erdvių skrydžiams.

Dienraščiai

Beveik visi didieji Australijos dienraščiai paskelbė opozicijos vado B. Sneddno telegramos tekstą ir jo liberalų partijos atsisaukimą, reikalaujanti iš darbiečių premjero G. Whitlamo skubaus pasiaiškinimo. Dienraštis „The Herald“ paskelbė ir dėmesio vertą vedamąjį: „Mūsų paliminimas niekšiškam sandėriui“, primindamas premjerui G. Whitlamui, kad ankstyvesnė darbiečių vyriausybė pokario metais buvo atidariusi duris dešimties tūkstančių baltiečių, kurie iš savo tėvynių buvo priversti pasitraukti dėl sovietinės okupacijos. Tas pats dienraštis rugpjūčio 7 d. įskaitytųjų laiškus įjungė aštrią Onos Jakutienės reakciją „Durklas į nugarą“. Ji nori žinoti, kodėl Austra-

Pasaulio drama iš arti

VIKTORAS NAKAS, mūsų bendradarbis Niujorke

Retas žmogus turi progos atsidurti tokioje situacijoje, kur pasaulio istorija dramatiškai keičiasi. Žinoma, stebime per televiziją, kaip kandidatas į Amerikos prezidentūrą nušaunamas ar kaip astronautai nusileidžia ant mėnulio. Tačiau visai kitoks jausmas, kai pats dalyvauji ten, kur istorija kuriama, negu kai stebi televizijoje kad ir dramatiškiausius įvykius.

Atvykęs į Niujorką dirbti ir mokyti Jungtinės Tautos, maniau dažnai teks būti istorinių įvykių liudininku. Tačiau, artėjant penkių savaitių galui, buvau truputį nusivylęs ir pradėjau abejoti, ar Jungtinės Tautos atsisbus iš vasaros stagnacijos ir pradės karštai veikti. Pagaliau tą penktą savaitę diplomatai buvo priversti atsisbusti — Kipre prasidėjo karas!

Įtampos nuotaikojė

Man teko praleisti Jungtinės Tautos dvi dienas, kad pasaulio įvykiai įsitempė. Arkivyskupas Makarios jau buvo graikų vadovaujamos kariuomenės nuverstas ir pabėgęs į Maltą. Klausimas kyla, kodėl taip jaudintis dėl vienos valstybės, kurios piliečiai gyvena nedidelėje saloje? Atsakymas lengvas — pasaulinio karo grėsmė. Jau seniai Turkija ir Graikija dėl šios salos atėjusios kariauja. Graikija nori ją pasisavinti, nes dauguma gyventojų yra graikų kilmės. Tačiau Turkija tam niekada nepritars, nors tik 20% gyventojų yra turkai. Konfliktas tarp Graikijos ir Turkijos bei graikų ir turkų gyventojų Kipre buvo taip aršus, kad Jungtinės Tautos prieš eilę metų savo kariuomenę buvo nu-

siuntusios palaikyti t v a r k o s. Arkivyskupo Makarios valdomas Kipras buvo gana ramus. Tačiau, kai perversmas įvyko, visos senos problemos iškilė ir pasyvūs konfliktas tarp šių dviejų etninių grupių vėl atgijo. Todėl Jungtinis Tautų Saugumo Taryba turėjo sušaukti posėdį ir ši rimta įvyki aptarti.

Jungtinės Tautos aš galu gan laisvai vaikščioti, nes turiu spaudos kortelę (oficialiai atstovauju „Tėviškės Žiburiams“). Paprastai, kai susirinkimas būna atviras publikai ir korespondentams, įeinant tereikia parodyti spaudos kortelę. Nors Saugumo Tarybos posėdis ir buvo viešas, dėl daugybės žmonių, norinčių jį stebėti, korespondentai turėjo gauti specialius bilietus iš JT spaudos viršininko. Gavęs tokį bilietą, nuskubėjau į spaudos sekciją, parodžiau jį sargui ir atsisėdau. Be reikalo skubėjau — posėdis pavėlavo visą valandą. Pagalvojau, kad lietuviams patiktų būti šios organizacijos nariais... Laukdamas susirinkimo pradžios, stebėjau įvairius diplomatus, sekdamas jų gestus. Ypatingai domėjaisi Kinijos diplomatu, norėdamas pamatyti, kaip jis elgsis su „buržuaziniais kapitalistais“. Deja, nieko ypatingo nepastebėjau — jis elgėsi kaip tipiškas diplomatas.

Jaudinanti užbaiga

Susirinkimui prasidėjus dailiausi, kiek yra žiūrovų. Balkonas, skirtas spaudai ir publikai, buvo ¾ užpildytas. Pirmam augšte, kur sėdi diplomatai, sekretorės, įvairūs ekspertai ir garbingi svečiai, irgi buvo daug (Nukelta į 7-tą psl.)

Pirmoji dainų ir šokių šventė

Ateinančiais metais KLB Hamiltono apylinkė švenčia 25-rių metų įstėjimo sukaktį. Šią iškilmę valdyba nutarė atšvęsti 1975 m. spalio 5-13 d.d. Kanados Lietuvių Dienos proga, kurios kulminacinio punktu būtų 1975 m. spalio 12 d. I-oji Kanados lietuvių dainų ir šokių šventė. Jau sudarytas organizacinis komitetas: pirm. L. Skripkutė, vicepirm. dr. V. Kvedaras ir A. Patamsis, sekr. V. Stanevičienė ir K. Baronas, išd. J. Kareckas, A. Juozapavičius, O. Stasiulis (kartu evangelikų atstovas), parengimų — K. Mikšys, P. Kanopas, P. Grybas, tautinių šokių vadovė — G. Breichmanienė, dainų — V. Verikaitis, K. Mileris, J. Pleinys, leidinio — St. Dalius ir K. Baronas, meno bei parodų — A. Matulienė, A. Trumpicakas, jaunimo — K. Seštakas ir R. Repšys, nakvynių — K. Deksnys.

Pirmame posėdyje sudaryti

lija, pripažindama Baltijos valstybes Sovietų Sąjungai, smogė durklų į nugarą jos mylimai Lietuvai. Negi už tai po 30 metų buvo gauta 30 sidabrinių? O gal tai buvo visiškai sąžinės ir žmoniškumo praradimas? Lietuvos laisvę užgniauvė Sovietų Sąjungos, imperialistinio kaimyno, godumas. O Jakutienė primena Australijai, kad ir ji turi toki didelį kaimyną komunistinę Kiniją ir kad istorija yra linkusi kartotis.

Vyriausybės motyvai

Premjero G. Whitlamo vyriausybė i gausius priekaištus reagoavo užsienio reikalų ministerio pareikšimu senate rugpjūčio 13 d. Jo pilną tekstą PLB valdybai parūpino Australijos generalinis konsulas Kikagoje. Pabaltijo pripažinimas Sovietų Sąjungai teisinamas kaip logiškas žingsnis realybės kryptimi, nes Baltijos respublikos jau 34 metus yra Sovietų Sąjungos dalis, o prieš I D. karą jos buvo Rusijos dalimi daugiau kaip 100 metų. Girdi, Australija nėra pirmoji, suteikusi šį de jure pripažinimą. Anksčiau už ją taip pasielgė Suomija ir Šveicarija. Pripažinimą bandoma pateisinti labai abejotinos vertės praktine nauda:

Sis pripažinimas palengvins kai kurių konsularinių funkcijų vykdymą, šeimų suvienijimo atvejus, turto klausimų sprendimą ir kitus rei-

kalus, kurie reikalauja kontaktų su Pabaltijo valstybių vyriausybėmis. Taip pat bus lengviau teikti bet kurią konsularinę pagalbą baltiečių bendruomenių nariams Australijoje, lankant tėvų žemėje saviškius. Dabar Australijos ambasadorius gali laikyti Pabaltijo respublikose ir betarpiškai stebėti jų įvykius...

Pareiškimas baigiamas užtikrinimu, kad sprendimas buvo padarytas be jokio spaudimo Australijos vyriausybei, kaip daug kas įitaria. Esmė, šiuo klausimu buvo tartasi su draugiškosios vyriausybės, iš kurių nebuvo susilaukta kritikos. Logikos stoka liudija vienias pareiškimo sakiny: „Sovietų federacijoje dabar jos (Baltijos valstybės) turi respublikų statusą ir neatrodo, kad sovietų vyriausybė jų teritorijoms suteiktų nepriklausomybę.“ Taigi, jeigu Baltijos kraštai negaus nepriklausomybės iš Sovietų Sąjungos, juos reikia atiduoti Maskvai ir pripažinti de jure įjungimą. Tačiau tas Kremliaus vadų nesutikimas duoti nepriklausomybę Baltijos respublikoms kaip tik ir pabrėžia faktą, kad jos yra okupuotos. Laisvoje sandraugoje toks klausimas nė nekiltų, juo labiau, kad išsijungimą iš Sovietų Sąjungos garantuoja pastarosios konstitucija, su kurios paragrafais nesiskaito imperializmo mintantys kompartijos vadai.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
 Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
 Metinė prenumerata \$8.50, pusmetinė — \$5. Rėmėjo prenumerata \$15
 Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
 Subscription rates: \$8.50 per year, \$5 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
 2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
 Telefonas 275-4672

P A D Ė K A

Mylimam mūsų vyrui ir tėvui dr. **Antanui Paplauskui-Ramūnui** staiga užbaigus žemiškąją kelionę, artimųjų, bičiulių, idėjos draugų, kolegų maldos, mirusiojo pagerbimas ir užuojauta, ypač gausūs ir jautrūs jo buvusių studentų laiškei, palengvina mums netekimo skausmą.

Dėkojame kun. dr. V. Skilandžiūnui, kun. dr. A. Paškui ir kun. D. D. Macdonald už Rožinį ir maldas laidotuvių namuose; KLB Otavos apylinkės pirm. V. Priščeponkai ir valdybai už gėles, visiems mieliems Otavos lietuviams už velionies pagerbimą, maldas, šv. Mišių aukas ir užuojautą, auką lietuviškai mokslo knygai vietoje gėlių.

Dėkojame Otavos universiteto vadovybei už iškilmingo paminėjimo - pamaldų rengimą, Velionies paminėjimą televizijoje, spaudoje, radijuje; universiteto rektoriui dr. R. Guindon, OMI, už šv. Mišių atlaikymą, augstiesiems Tėvų oblatų pareigūnams bei profesoriams, lietuvių kapelionui kun. dr. Skilandžiūnui už koncelebravimą; dr. R. Shevenell, buvusiam dekanui ir artimam bičiuliui, už eulogiją; kolegoms profesoriams, uniformuotom garbės sargybom už karsto sutikimą ir palydėjimą, ypatingai už jaudinantį su mirusiu kolega atsiveikimą — Antano propaguotos Bendrijos dvasioj in corpore Eucharistijos priėmimą.

Nuoširdžiausias mūsų aciu visiems Toronto draugams, surengusiems lietuviškas laidotuves (jau antras tą pačią dieną) ir savo jautriu nuoširdumu palengvinusiems mums saulei leidžiantis tarti paskutinį sudiev ir palikti savo brangų Antanėlį, nors ir svetimoj žemelej, bet tarp savųjų, po žaliais Anapilio berželiais.

Dėkojame: Šv. Jono Kr. parapijos klebonui kun. P. Ažubaliui už visą laidotuvių organizavimą, kapavietės parinkimą, liturginių apeigų suorganizuojimą ir į kapus palydėjimą; J.E. vyskupui V. Brizgiui už šv. Mišių celebravimą, į kapus palydėjimą; koncelebravusiems — kun. P. Ažubaliui, kun. St. Kulbiui, SJ, kun. A. Simonavičiui, OFM, kun. J. Staškevičiui, mons. dr. J. Tadaravskui; kun. dr. Pr. Gaidai už gilią pamokslą — Velionies mokslininko-apoštalo gyvenimo apžvalgą; solistui V. Verikiaičiui už giedojimą bažnyčioje ir kapinėse; kolegoms buvusiems mariojonų gimnazijos auklėtiniams už karsto nešimą ir šv. Mišių aukas: P. Bražukui, J. Didžbaliui, dr. A. Josiukui, J. R. Simonavičiui, E. Sleikiui, V. Tamulaičiui, J. Varanavičiui, dr. J. Vingiliui, A. Gurevičiui (už atsiveikimą); adv. A. Puteriui už kalbą KLB krašto valdybos vardu; A. Šeškuvieniui už laidotuvių vaišių suorganizuojimą; A. Puterienei, A. Kuolienei, A. Valienei, L. Murauskienei už šeiminkavimą; ponioms — už pyragus; visiems bičiuliams torontiečiams, hamiltoniečiams, bramptoniečiams, palydėjusiems Velionį į amžino poilsio vietą.

Ypatingą mūsų padėką priklauso idėjos ir minties draugams, laikraštininkams — kun. dr. Pr. Gaidai už pagalbą laidotuves tvarkant, už moralinę paramą, už jo redaguojamose "Tėviškės Žiburiuose" išspausdinimą Pr. Alšėno, kun. dr. V. Bagdonavičiaus, MIC, A. Gustaičio ir kun. dr. A. Paškaus nekrologinių rašinių; "Aidu" redaktoriui dr. J. Girniui už straipsnio parašymą; LKM Akademijos Metrašio redaktoriui kun. dr. A. Liumiui, SJ, už prof. J. Račkiaus nekrologo-straipsnio parūpinimą; dr. D. Jasaičiui, "Tėvymės Sargio" redaktoriui; "Nepriklausomos Lietuvos" — J. Paukštaičiui už J. Lukošūno straipsnį; "Darbininko" — "Dirvos" — "Draugo" — "Kelio" — "Laisvosios Lietuvos" — "Naujienų" laikraščiams už nekrologus.

Dėkojame už dr. A. P. Ramūno pagerbimą ir užuojautos pareikšimą: Ontario švietimo ministeriui Thomas Wells, generaliniam Lietuvos konsuliui ir Ponaii už užuojautos išreiškimą ir dalyvavimą laidotuviuose; generalinei Lietuvos konsulei p. J. Daužvardienei; pasiuntinybės patarėjui Vašingtono dr. S. Bačkui ir Ponaii; Vilniaus universiteto rektoriui dr. J. Kubiliui; Antano mokslo draugams ir giminėms Lietuvoje.

Su didžia pagarba —

Dr. Marija Paplauskienė - Ramūnienė
Duktė Ramūna su šeima
Sūnus Antanas su šeima
Sūnus Mykolas
Duktė Teresėlė

Mylimai sesutei

a.a. Stanislavai Šubalkaitė

staiga mirus, skausmo valandoje **BRONĘ VEN-SLOVIENĘ**, jos šeimą bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

L. Eug. Klevai **J. V. Raguckai**
A. J. Gedrimai

MOHAWK FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI

SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

ĮVAIRŲS KILIMAI • SALDYTUVAI

VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. O X 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Komunistinės sistemos jaunimas

Sovietų Sąjungos komunizmo ideologams ir politikams kelia rūpesčio dabartinis jaunimas, jau išauklėtas komunistinėje sistemoje, pagal visas marksizmo ir ateizmo taisykles. Tasai jaunimas turėtų būti stipriausias komunistinės sistemos ramtis ateityje, o tuo tarpu jaunimo tarpe vis didėja reiškiniai, kurie nesiderina su komunistinio auklėjimo pastangomis. Tai, iš vienos pusės, jaunimo linkimas ir religijai, o iš antros — vis labiau plintantis kriminalizmas.

Spaudos balsai

Maskvos "Zinija" išleido dvi V. Arsenkino brošiūras: "Religijos krizė ir jaunimas" ir "Ateistinis jaunimo auklėjimas", kuriose konstatuojama, kad "ir socialistinės visuomenės sąlygose yra galimybė gyvuoti religinėms atgyvenoms".

"Jaunasis Komunistas" (komunizmo organas) taip pat yra susirūpinęs jaunimu. Ešą, pagal turimas statistikas, 30% tikinčiųjų jau yra užaugę komunistinėje sistemoje. Tai asmenys tarp 30 ir 60 metų amžiaus. Daugelis jų priklauso komunistinei jaunimo organizacijai — komсомolui. Tai rodo, kad nei jaunimo organizacijos, nei mokykla, nei šeima nepajėgia duoti tinkamo atsakymo į jaunimo asmenines pažūras pasaulėžvalginiais klausimais. Tokie klausimai, kaip gyvenimo prasmė, gėrio ir blogio problema bei panašūs, lieka migloti. Arsenkino teigimu, pagrindinė atsakomybė tenka "nebuvimui gerų pavydžių ir nepajėgumui auklėti".

Toliau Arsenkinas pastebi, jog paskutiniiais metais "bažnytininkai" yra pakeitę savo taktiką. Jie "atsisako tradicinių komplikuočių formulų ir naudoja modernią kalbą. Jie kreipiasi tiesiog į žmogų, į jo patirtį, problemas ir aiškina, kokia yra žmogaus vieta pasaulyje. Dar daugiau: amžių patirtis duoda

jiems galimybės pažinti žmogaus vidų ir tuoj pat reaguoti į beviltišką žmogaus situaciją". Arsenkinas ramina, kad tokie reiškiniai "nėra automatinė dvasios pažanga". Kaip vaistą, pasiūlo sustiprinti seną metodą: suintensyvinuti informaciją (propagandą) ir asmeninius kontaktus su tikintisiais.

Nusikaltimai

Kita problema — jaunimo nusikalstamumas. Praėjusiais metais Azerbaidžano sostinėje Baku buvo nuteisti mirti du jaunuoliai: K. Džamalovas ir S. Kazibekovas, abu antrųjų metų universiteto studentai, taigi apie 20 metų vyrukai. Ką jie padarė, kad reikėjo skirti bausmę, kurią sovietinis kodeksas vadina "augščiausia bausmės forma", nėra aišku. Atrodo, kad buvo pasinešę į ginkluotus plėšikavimus, kurių metu nužudė dviejų policininkus.

Tų dviejų studentų biografijas, daug ką nutylėdamas, papasakojo Azerbaidžano respublikos kompartijos sekretorius Ali-Rza-Ogly Alijevas XXIX komсомolo suvažiavime š.m. vasario mėn. Baku mieste. Ešą tie du jaunuoliai vedė dvilypį gyvenimą — vienas jų buvęs ekonomijos instituto komjaunimo skyriaus valdyboje. Jo atvaizdas ilgai kabojo "garbės lentoje" kaip labai pažangaus studento, bet jo gyvenimo užkulisiai buvę visai kitokie.

Alijevas savo kalboje iškėlė šiandien Sov. Sąjungoje labai rimtą problemą — jaunimo nusikalstamumą. Džamalovo ir Kazibekovo atvejai nėra kraštutiniai. Tame pačiame institute, kur tie jaunuoliai mokėsi, 1972-73 m.m. buvo teismo nubausti 37 studentai: 24 už "chuliganizmą", 5 už girtavimą ir vienas už narkotikų vartojimą. Alijevo žodžiais, "daugelis jaunuolių nepaiso studijų, mokosi blogai, gyvenimo prasmę mato rengtis pagal paskutinę madą, linksminintis, lankyti kavines,

karčiamas, girtuokliauti ir organizuoti įvairias orgijas pas save namuose".

Nežino kodėl

Yra atvejų, kai jaunuoliai padaro baisiai žiaurų nusikaltimą, negalėdami paaiškinti, kodėl taip pasielgė. Maskvos "Literaturnaja Gazeta" aprašė, kaip Čelebinsko mieste (Urale) du šešiolikamečiai — Sluginas ir Bulbakovas nužudė be jokio tikslo keturis asmenis. Besivalkiodami, jau gerai išgėrę, sutiko moterį ir be jokio tikslo, vien tik "malonumui", ją nudūrė peiliu. Eidami toliau, rado pakelyje darbo pertraukioje bemiegiančius tris darbininkus. Jų vieną subadė peiliu, o kitu du užmušė akmenimis, sutraiskindami jiems galvas. "Nužudymo smulkmenos" — rašo "Literaturnaja Gazeta" — yra tiek baisios, kad vertiau apie jas nekalbėti. Du jauni žmogžudžiai pasiėmė aukų batus, kelias kapeikas ir dėžutę cigarečių. Dėlto teisme buvo apkaltinti žmogžudyste apiplėšimo tikslu. Bet tai tik formali kaltinimo pusė. Teisėjas, suprasdamas nusikaltimo ir jo aplinkybių baisumą, norėjo surasti motyvus, kurie pastūmėjo tuos du jaunuolius tuo pat metu nužudyti keturis asmenis, kurių jie nepažino ir su jais neturėjo nieko bendro. Bet teisėjo pastangos nedavė vaisių. Bulbakovas tik kartojo: "Užmušėme be jokio tikslo", o Sluginas tik tiek pasakė: "Užmušėme ir tiek. Negalėjau paaiškinti dėlko taip padarėme. Nužudėme tik taip sau..." Maskvos "Literaturnaja Gazeta" pastelkė vieną teisininką ir psichologą, kad jie paaiškintų tų dviejų jaunuolių nusikaltimo esmę. Psichologas tik tiek išaiškino, kad jų nusikaltimas dėl aukų skaičiaus ir nužudymo žiaurumo yra neeilinis. O "eilinių" jaunimo nusikaltimų Sov. Sąjungoje yra tiek daug, kad apie juos nekalbama ir nėra šma.

J.V.

(Bus daugiau)

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Riterių turnyras

Jonas Liuksemburgietis nepripažino ramaus gyvenimo. Tik sugrįžęs iš karo žygio jis pradėjo organizuoti įvairius riterių turnyrus, kurie trukdavo savaitėmis ir mėnesiais. Šių turnyrų metu jis sukviesdavo riterius iš įvairių kraštų, iš jų sužinodavo paskutines naujienas. Taip jis išgirdo apie stebuklingą gaminį — paraką, kurią jis nusprendė panaudoti savo karo žygiuose. Manoma, kad Vakarų Europoje karalius Jonas buvo pirmas pradėjęs vartoti šaunamuosius ginklus. Bet turnyruose vien tik pietų ir kardių dusliai daugelį riterių šarvus. Vieno tokio turnyro metu karalius Jonas savo oponento liko nutrenktas nuo žirgo. Pusgyvis buvo ištrauktas iš po arklio pasagu.

Bohemijos karūna

Kitas, mažiau užsigrūdinęs karys būtų likęs invalidu visam amžiui, bet ne Jonas Liuksemburgietis. Tiesa, jis sunkiai ir ilgai sirgo. Būdamas ilgiau namuose, jis pasidarė geresnis savo žmonai Elzbietai. Pastaroji dėl nesutikimo ir net pavojaus gyvybei gyvendavo pas savo dukrą Gutta Landshutte, Bavarijoje. 1330 m. karalienė mirė. Per vedybą su ja Jonas Liuksemburgietis gavo Bohemijos (Čekijos) karaliaus vainiką ir karalystę. Į laidotuves betgi, žmonių pasipiktinimui, jis negrįžo. Tuo metu jis buvo užimtas kariniu žygiu Italijoje, Korintijoje. 1334 m. jis vedė Beatrice — Mariją, Prancūzijos karaliaus Karolio IV seserį. Siomis vedybomis karalius Jonas ir prancūzai buvo labai patenkinti.

Antrakrat Lietuvon

"...nemanykite, kad aš esu tiek aklas, jog nerastčiau kelio į mūsų lauką..."

1337 m. pradžioje Jonas Liuksemburgietis organizavo antrą žygį į Lietuvą. Kvietė ir samdė riterius iš Vakarų Europos. Atvykęs iš Prahos į Breslaują, laukė kitų susirenkant. Jo viltys ir laukimas pasiteisino. Susirinko daugybė laidvaujančių: vengrų karalius Liudvikas, Niurnbergo grafas Albrechtas, broliai Henrikas ir Giunteris — Švarcburgo grafi su savo kareivijų būriais bei tarnais. Prisdėjo prie jų Olandijos, o vėliau ir vokiečių pulkai.

Karalius Vienaakis

Jonas Liuksemburgietis, kovojęs ir Lietuvoje, beletristiniu bei istoriniu požiūriu

E. Fedaras

Jau per Prūsiją keliaujant pasirodė, kad šitas žygis bus beviltiškas: žiema buvo švelni, upės neužšalusios, pelkės atviros, šlapias sniegas trukdė judėti. Teko sustoti prie Nemuno. Kurį laiką žygininkai padėjo čia besantiems kryžiuočiams statyti Bajerburgo ir Marienburgo pilis. Po to apie mėnesį laiko siautė po artimesnes lietuvių apylinkes, bet niekur nesutiko jų kariuomenės. Daugybė pelkių ir ežerų, kurių ledas baigė ištirpti, sudarė Lietuvos užpuolikiams labai nepalankias sąlygas.

Netenka akies

Nusivylę šiuo nevykusiu žygiu, riteriai nusprendė grįžti atgal. Taip ir padarė. Pasiekęs Breslaujos miestą, karalius Jonas buvo priverstas įsikišti gydytojo pagalbos, nes akies uždegimas, kurį gavo Lietuvoje, ėjo vis blogyn. Kažkoks prancūzas gydytojas bandė akį gydyti, bet pasidarė dar blogiau. Įsiutęs ant šio gydytojo, Jonas Liuksemburgietis įsakė jį paskandinti Odeiro upėje. Sugrįžęs į Pragę, jis kreipėsi į vieną arabą gydytoją, bet šis nesutiko akies net apžiūrėti, nes nežinojo ar galės ją išgydyti. Tik gavęs paties karaliaus riterišką pažadą, kad jo gyvybė nebus pavojuje, jei nepasiseks išgydyti, bandė, bet nepajėgė padėti. Karalius visiškai apako dešiniąją akimi ir tapo vienaakiu. Mažai jis bemažė ir kairiąją akimi; 1340 m. jis visiškai apako. Dabar, priimdamas svečius dažnai rankoje laikydavo knygą, kad sudarytų įspūdį skaitančio žmogaus.

Bet ir apakęs jis negalėjo nusėdėti savo pilyje. Bekariaudamas Silezijoje jis susipyko su Lenkijos karaliumi Kazimieru. Po trumpos kovos Kazimieras pasislėpė už Krokuvos pilies saugių sienų ir pasiuntė tarpininkus pas karalių Joną. Baigti karui jis pasiūlė dvikovą. "Aš pasiūlymą priimu", — atsakė Jonas, — jeigu ir Kazimieras išsidurs sau abi akis, taip kad dvikova būtų lygi".

Testamentas

Neužilgo atėjo karaliui Jonui paskutinė valanda. 1346 m. jis su savo kariuomene atskubėjo pagelbėti prancūzams kovoje su angliais. Prie Crecy įvyko mūšis, kurio metu Jonas kailsėsi žodinio pasiuntinių pranešimo. Vėl užvirė seno kareivio kraujas, ir jis nusprendė pats aktyviai kovoje dalyvauti. Kareiviai priėjo jo žirgą tarp kitų dviejų riterių arklių ir išėjo į kovos lauką. Bet ką gali akla drąsa pa-

daryti? Karalius Jonas buvo sužeistas, nublokštas nuo savo žirgo ir trypiamas arklių kojų. Kovą pasibaigė, o jis dar vis buvo gyvas.

Begulint jam ten sužeistam, gal pro akis praslinko jo triukšmingas ir neramus gyvenimas. Tikriausiai pagalvojo ir apie testamentą, kurį buvo parašęs prieš mūšį 1340 m. rugsėjo 9 d. savo palapinėje prie Bouvignies. Nors šis testamentas buvo sudarytas prieš šešerius metus, bet, kaip ir visi kiti mirtingieji, neįstengė nieko padaryti, kad jam mirus kiti pasirūpintų testamentu vykdymu. Jame, tarp kitko, buvo pažymėta, kad būtų gražinti arba atlyginti visi neįteisingai įgyti turtai; apmokėti tarnai už neatlygintas algas; ypatingai pabrėžta, kad po įvairių pamaldų ir apeigų jo kūnas būtų palaidotas Clairfontaine prie Arlon.

Bląskomi palaikai

"...gyvam esant reikia judėti, nes numirus bus užtenkamai laiko ilstėtis..."

Kaip karalius Jonas Liuksemburgietis gyvas būdamas visur trankėsi, taip ir miręs negalėjo rasti ramios poilsio vietos. Pirmiausia jis buvo palaidotas Valloires vienuolyne. Vėliau vienas iš jo sūnų gavo leidimą parvežti tėvo kūną į Liuksemburgą ir palaidoti Münsterio vienuolyne. Ir viena, ir antra vieta buvo laikinio pobūdžio. Deja, metaiėjo, ir karaliaus Jono palaikai buvo palikti čia iki to laiko, kai prancūzai užpuolė Liuksemburgą ir padegė miestą. Karaliaus karsas buvo išvežtas į pranciškonų vienuolyną. 1529 m., kai miestas vėl buvo atstatytas, Münsterio vienuolynas pareikalavo šiuos palaikus grąžinti. Po ilgų ginčų tai ir buvo padaryta. Vienas Austrijos princas davė didelę sumą pinigų paminklui pastatyti.

1684 m. prancūzai vėl paskelbė Liuksemburgui karą. Vyktant kovoms, karstas, kuriame buvo karalius Jonas, liko ištrauktas iš degančio vienuolyno pastato ir pervežtas į benediktinų vienuolyną. 1744 m. čekų pulkas žygiavo pro Liuksemburgą. Kareiviai prašė, kad karstas, kuriame gulėjo jų buvusio karaliaus kūnas, būtų atidarytas. Tai padarius, jie visi griežtė draskyti nebologai išsilikusius karaliaus drabužių likučius.

Ramybės link

Prancūzų kariuomenė 1795 metų karo metu vėl užėmė

Mielam choro nariui

a.a. STASIUI ČERNIAUSKUI

mirus, jo žmoną JANĘ, dukras — DANGUOLĘ, SIGITĄ bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučia —

Toronto lietuvių choras "Varpas"

A + A

STASIUI ČERNIAUSKUI

iškeliavus amžinybėn, jo žmoną JANINĄ, dukras SIGITĄ, DANGUOLĘ su vyru ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia —

I. P. Čiurliai

A. J. Kutkai

T. Kobelskienė

Negrižtamam amžinybės keliu išėjus

a.a. STASIUI ČERNIAUSKUI,

giliai užjaučiame žmoną JANINĄ, dukras — DANGUOLĘ su vyru, SIGITĄ. Į gilų jūsų skausmą jungiamės kartu —

St. Prancevičius

St. Baršutis

A + A

STASIUI ČERNIAUSKUI

mirus, žmoną JANĘ, dukteris SIGITĄ, DANGUOLĘ su vyru, PRANCEVIČIŲ ir BUŠINSKŲ šeimas bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame —

Bronė ir Stasys Juozapavičiai

A + A

ANTANUI SAPIJONIUI

mirus, žmoną BRONĘ, dukrą, sūnų, gimines ir jų šeimas liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė —

Lorencų šeima

A + A

ANTANUI SAPIJONIUI

išsiskyrus su šiuo pasauliu, jo žmoną BRONĘ ir likusią šeimą ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Marija Chockevičienė

Jolanta ir Mykolas Kiziai

Zosė Cirtautienė

A + A

Antanui Sapijoniui

iškeliavus amžinybėn, žmoną BRONĘ, dukrą AUŠRELĘ, sūnų ALGĮ su šeima ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame —

J. D. Kaunaitės

Springhurst Beach, Ont.

A + A

JULIUI NARUŠIUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą PRANUI ir PRANEI NORUŠIAMS, VITUI NARUŠIUI su šeima ir visiems artimiesiems —

Ona ir Vladas Čėsnos

Liuksemburgą. Karaliaus Jono palaikai slapiai buvo pervežti į vieną kepyklą ir paslėpti po malkų krūva. Ten išbuvo virš trejų metų, kol vienas kunigas juos pervežė ir paslėpė puodų imonėje. Vėliau karstas su palaikais buvo perduotas Prūsijos Fridrikui Vilhelmui. Prie Kastel-sur-Sarre buvo pastatyta pui koplyčia ir joje palaidoti šio keliaujančio karaliaus žemiškieji palaikai.

Liuksemburgiečiams neatrodė logiška, kad jų vado palaikai būtų palaidoti Vokietijoje. Juk jis mylėjo Liuksemburgą, dėl šio krašto garbės jis kariavo ir čia juk jam vieta išlėtis numirus, — sakė liuksemburgiečiai. Bet vokiečiai nesutiko palaikų grąžinti. Tik pagaliau 1946 m. 600 metų sukaktuvėse po jo

mirties okupacinė valdžia Vokietijoje karaliaus palaikus grąžino Liuksemburgui.

Taip sugrįžo karalius Jonas Liuksemburgietis iš karų ir kelionių į savo tėviškę, dėl kurios garbės ir praturtėjimo jis gyvas būdamas kovojo.

Norintieji plačiau susipažinti su šia istorija gali pasiskaityti šiuos veikalus:

Schoetter, J., JOHANN GRAF VON LUXEMBURG UND KOENIG VON BOHEMEN, 2 t. Luxemburg, 1865.

Cazelles, R., JEAN L'AVEUGLE, COMTE DE LUXEMBOURG, ROI DE BOHEME. Burges, Tardy, 1947.

Meltzer, F., DIE OSTRAUMPOLITIK KOENIG VON BOHEMEN. Ein Beitrag zur Ostraumfrage im XIV Jahrhundert. Jena, G. Fischer, 1940.

PAMINKLAS, KURIAM NĖRA VIETOS

Juodas lenkų obeliskas Katyno aukoms ieško vietos Londone

K. KRAUŽE, mūsų bendradarbis Britanijoje

Britanijos sostinė Londonas didelis miestas. Jame visko yra. Ir visokiausių paminklų netrūksta. Deja, tam naujam paminklui, kurį lenkai norėtų pastatyti, nėra vietos. Gal dar bus, bet šiuo metu vyksta pasiginčijimai, atsikalbinėjimai, kliūčių įsivaidinėjimai, sąlygų statymai, o tai reiškia, kad kol kas maža vilties.

Lenkų Britanijoje yra daug. Stambūs ir gausūs centrai Londone. Kad jų daug, jau galėtų liudyti ir tai, jog jie pajėgia čia leisti net savo dienraštį, kuris pardavinėjamas daugelyje spaudos kioskų kartu su angliškais laikraščiais (tik neribotą fantaziją turįs lietuvis galėtų svajoti apie galimybę tuose kioskuose pardavinėti lietuvišką "Europos Lietuvį"). Lenkai ir nusipelnę yra, nes jie jau karą metų buvo sudarę savo dalinius ir kovojo Vakarų sąjungininkų eilėse.

Dabar jie nori Londone pastatyti didelį juodo granito obeliską 23 pėdų aukštumo. Tuo paminklu jie norėtų pagerbti 4.500 savo karių, kurie buvo išžudyti ir palaidoti masiniuose kapuose Katyne prie Smolensko. Iš tikro trijose stovyklose Katyne buvo 14.500 lenkų karo belaisvių, ir niekas nežino, kur dingę visi kiti, nes kapuose surasta tik puspenktis tūkstančio. Paminklas būtų visiems — ir tiems, kurių palaikė vieta žinoma, ir tiems, kurie galbūt kažkur užkasti guli. Lenkai norėtų, kad paminkle šviestų toks įrašas: "Atminimui 14.500 lenkų karo belaisvių, kurie dingę iš trijų stovyklų Sovietų Sąjungoje 1940 m. ir kurių 4.500 vėliau buvo atpažinti masiniame kape Katyne."

Lenkai norėtų, kad šalia to dar būtų kitas įrašas: "Pasaulio sąžinė šaukiasi teisybės dėl Katyno aukų". Bet atitinkamo rajono miesto savivaldybės taryba nesutinka, kad šitoks įrašas būtų praleistas. Jo vietoje siūlomas biblijinis įrašas iš šv. Povilo pirmojo laiško korintiečiams 13 skyriaus 4 ir 6 eilučių: "Meilė... nesidžiaugia neteisybe, ji džiaugiasi tiesa". Lenkų pasirinktas įrašas, žinoma, yra kaltinamasis aktas tiesiogiai neurodytu, bet savaime aiškiu adresu. Nors iki šiol dar tebesivaidinoma kalbiniais, rusai sako, kad tai vokiečių neriboto žiaurumo įrodymas, o vokiečiai — kad rusų, bet 1940 m. Katy-

nas buvo rusų valdomas, ir pasaulio sąžinė, jeigu tokia iš viso yra, turėtų krypti teisingu adresu, bet...

Kol tasai "bet" bus išspręstas, gali praeiti nemažai laiko. Pini-gų paminklui lenkai yra surinkę 25.000 svarų iš savųjų ir kitų tautybių žmonių, kurie jaučia, kad Katyno aukos turi šauktis pasaulio sąžinės. Didžiojo Londono taryba pasiūlė paminklui dvi vietas, kurių nė viena nepriimtina: arba prie Wormwood Scrubs kalėjimo, arba prie Battersea karuselės rajono. Toliau beieškant priimtinesnės vietos, ryžosi padėti Kensingtono ir Chelsea rajono savivaldybės, kurias tvarko konservatoriai (kaip žinia, konservatorių eilėse yra žymiai daugiau žmonių, kurie rodo palankumą nuo sovietinių režimų kenčiantiems tautoms ir Britanijoje gyvenantiems jų atstovams). Jos pasiūlė leisti statyti paminklą Chelsea rajone, buvusiose Sv. Luko parapijos kapinėse-šven-toriuje. Bet leisti ar neleisti priklauso ir nuo Sv. Luko parapijos vadovybės, kuri yra naudojusi tuo sklypu. Dėlto rinkosi ir kelias dienas tarėsi konsistorijos atstovai, paminklo statymo komitetas ir savivaldybės tarybos atstovai, bet reikalas nebuvo išspręstas. Tačiau lenkai pasiryžę eiti per visas galimas institucijas ir vistiek pastatys tą juodą obeliską.

Lenkų komitetas jau sutiko Sv. Rašto tekstu pakeisti tą į pasaulio sąžinė nukreiptą įrašą. Pasitarimuose kitų atstovų imta betgi abejoti, ar tinka statyti paminklą anglikonų parapijai priklausiusioje žemėje, kai daugumas lenkų yra katalikai. Ar iš tikrųjų tame rajone gyvena daug lenkų? Sv. Luko šventovės vienas atsakingų vadovų tvirtino, kad vieta blogai parinkta, nes net ir savivaldybės esanti nutarusi labai atargiai elgtis su paminklu statymu. Be to, toks didelis paminklas ir netikslus toje vietoje. Jeigu jis ten būtų statomas, tai, sako, turėtų būti mažesnis, ne toks "agresyvus", idant būtų "išvengta provokacijų". Savivaldybės atstovai net pasiūlė paminklui statyti surinktuosius pinigus panaudoti labdarai ar švietimo reikalams. Sv. Luko parapijos atstovų surado tokių 90 metų senumo įstatymą, kuris draudžia ką nors statyti nebeįnaudojamos se kapinėse. Žodžiu, kyla kliūtis po kliūtis.

Vakarų Vokietijos Lietuvių Sielovados suvažiavimo dalyviai, apsvaistę dvasinius savo tautiečių rūpesčius Bad Nauheime. Grupės viduryje stovi vysk. A. Deksnys, kuriam pavesta rūpintis lietuviais Europoje.

Jaunųjų ūkininkų idėja -- iš Amerikos

AGR. V. DAILYDĖ

Siemet sukanka 50 metų, kai nepriklausomoje Lietuvoje buvo įsteigta Žemės ūkio Akademi-ja Dotnuvoje. Šia proga noriu pasidalinti žiniomis apie netiesioginę ŽŪA įtaką mūsų kaimui per jaunųjų ūkininkų ratelius, kuriems daug naujų idėjų davė ŽŪA dvaro jaunųjų ūkininkų ratelis. Jį suorganizavo ir jam visą laiką vadovavo doc. Stasys Nacevičius, 1945 m. pakeltas ekstraordinariu profesoriumi. Apie šešerius metus man teko dalyvauti šio ratelio veikloje, todėl iš arti pažinojau St. Nacevičių.

Asketiškas profesorius

Iš jo pasakojimų patyriau, kad jis buvo karo armijos pulkininko sūnus. Gimė 1881. XII. 27 Riazanėje, mirė 1947. VI. 6 Lietuvoje. 1906 m. Maskvoje baigė gamtos ir agronomijos mokslus. Po to studijavo dar Zenevoje. Gyvendamas Dotnuvoje, namuose vartojo tik lietuvių kalbą, kurios mokėsi pas agr. Klivečką. Laisvai žodžiu ir raštu vartojo rusų, vokiečių, prancūzų ir anglų kalbas. Buvo blaivininkas ir vegetaras. Pini-ginę jis vadino bakterijų lizdu. Pini-gus, jei turėdavo, laikydavo laiško voke. Drabužius jam siūdavo invalidė sesutė. Sekma-dieniais eidavo pėsčias 4 km į Dotnuvos miestelio lietuviškas pamaldas. Nesitikdavo pavėžinamas. Jautėsi vienišas, buvo nevedęs.

Atsikėlus su saule, lankydamas savo mokomąjį daržą, vėliau dirbdavo laboratorijoje su studentais ar paskaitose akademijoje. Vakare būdavo dažnas svečias pas mane. Kartą radęs mano bute iš Jonavos atsiųstus naujus baldus neiškętė nepareikšęs savo nuomonės: "Visa tai nereikalinga ir beprasmiška. Prieš 1914 m. karą, būdamas Šiaulių gimnazijos mokytoju, buvau išsigijęs baldus ir biblioteką. Karo metu viskas žuvo. Antrą kartą viską praradau per 1917 m. revoliuciją Rusijoje. Kas žino, ar vėl koks perversmas neįvyks!" Jo manymu, visa reikiama skirti kaimo švietimui.

Kai 1931 Naujųjų Metų proga su agr. stud. VI. Tiškum nuėjau jo pasveikinti, kambarį tebuvo viena kėdė, vienas stalielis ir viena su šiaudiniu čiužiniu lova. Man teko sėstis ant lovos, o mano draugui pasienyje ant dėžių su knygomis.

St. Nacevičius 1932 m. buvo pakeltas docentu ir turėjo prisistatyti Lietuvos Respublikos prezidentui. Kažin kieno patar-tas, Kaune nusipirko kaklaraiš-tį, bet pamiršo užsidėti. Taip ir prisistatė prezidentui su kakla-raiščiu kišenėje. Su docento titulu padidėjo ir jo alga, rodos, iki 750 litų į mėnesį. Tada jis atsiskakė algos padidinimą pri-imti, nes jam ir 3 sesutėms pra-gyvenimui esą užtenka ir lek-toriaus pajamų. Kun. prof. Fab. Kemėšis jį įtikino algos priedą priimti ir išleisti visuomeni-niams reikalams.

Ugdyti kaimo jaunimą

Gal kažkas ir suabejos reika-lingumu jungti JŪR 9 nr. su ŽŪA penkiasdešimtmečio minė-jimu. Bet šitas JŪR, doc. St. Na-cevičiaus dėka, buvo jungiantis ryšys tarp ŽŪA ir Lietuvos kai-mo. Šiame ratelyje daug stu-dentų agronomų atliko savo pir-mąją praktiką visuomeniniame darbe.

Ratelio jaunesniųjų grupė veikė prie ŽŪA dvaro pradžios mokyklos, kuriai vadovu teko būti man. Šią mokyklą 1930 m. pastatė ŽŪA, davė dviem mo-kytojams butus, elektros šviesą, kurą, sargavalytoją ir 1/3 ha žemės JŪR kooperatiniam dar-žui. Rektorius prof. Juozas Ton-kūnas parinkdavo mokytojus, o švietimo ministerija mokėjo al-gas. Studentai, lektoriaus dr. Klemenso Ruginio vadovaujami, atėdavo į mokyklą atlikti pedagoginės praktikos ir daly-vaudavo JŪR susirinkimuose.

JŪR idėja kilo JAV-se. Ir da-bar JAV jaunieji ūkininkai te-

Mes gimtųjų laukų artojai,

Iš dirvų usnis išrovo,

Sėjai lauką atkartojė,

Kursim Lietuvai gerovę.

Darbas, mokslas ugdo galią,

Mes su jais vagonais nueisim

Ir išarsim šviesią dalį,

Puos tėvynę žygių viaisai.

Nepaliausim mes vis kūrę,

Kas netingai daug ką turi,

El, visi į darbo būrį

Pajudėsime jaunai.

Žodžiai — Petro Vaičiūno,

muzika — Stasio Simkaus. Buvo

ir antroji dainelė, sukurta pagal

Žemės ūkio Rūmų užsakymą ir

premiuota.

Mes išeinam į darbą didi,

Mūsų darbai dienų permažai.

Mūsų žemė žaliuoja, žydi,

Žydi sodai, laukai ir daržai.

(Daugiau posmų nei autoriaus

nebeprisimenu. Melodiją suku-rė muz. Stasys Gailevičius).

Mokyklinio amžiaus JŪR na-

riams vadovavo mokykl. V. Dai-

lydė, o paaugliams — pats doc.

St. Nacevičius. Abiem vado-

vam į talką atėdavo studentai

agronomai: Pr. Svetika, Urbo-

nas, Dom. Siurna, Vladas Tiš-

kus, Paulius Garmus, Jurgis Si-

rusas, Jonas Meiliūnas, Pr. Ru-

dinskas, Alf. Vazalinskas ir kt.

Jaunųjų darbai

Ratelio darbai bei gamyba buvo įvairūs ir pagal amžių pa-rinkti. Augino įvairias daržoves, jų sėklas, vaiskrūmius, vaisme-džius, perino leghornų veislės dėsliausias vištas. Kiekvieną ru-denį buvo rengiama gamybos parodėlė. Premijoms pinigų skirdavo Žemės ūkio Rūmai per JŪR Sąjungą — vidutiniškai po 3 litus esamam nariui skaičiu-i ratelyje. Prie mokyklos koope-ratiniame darže daugiausia dir-bo nariai, kurie neturėjo tinkamų darbo sąlygų namie.

Darbas teoriskai nariai bū-davo paruošiami žiemą sekma-dienių vakarais. Pats doc. Na-cevičius atsinešdavo projekto-rių ir mokyklą ir laboranto pa-dedamas rodydavo spalvotus paveikslus. Tai būdavo lyg kino seansai.

Kasmet ratelis dalyvaudavo JŪR S-gos paskelbtame bent viename konkurse: referatu skaitymo, tautinių vėliavų platinimo, knygų skaitymo, knyg-vėlių steigimo ir pan. Už lai-mėtas premijas jaunieji ūkinin-kai būdavo nuvežami į Kėdai-nius, Šiaulius, Palangą, Klaipė-dą ir Kauną.

Su atitinkamomis programo-mis jaunieji taipgi dalyvau-davo Motinos Dienos minėjime, medelių sodinime, Vasario 16 šventėje.

1933 m. balandžio 17 d. pir-mą kartą viešai pasirodė JŪR dūdų orkestras. Vadovas doc. St. Nacevičius supirko instru-mentus, pasamdė iš kariuome-nės atleisią kapelmeisterį ir jam mokėjo po 120 litų į mėnesį.

Veiklos siela — Nacevičius. Prie mokyklos buvo įkurta meteorologijos stotis. Kasdien buvo registruojamas kritulių kiekis, saulėtumas, debesuotumas, vėjo kryptis ir stiprumas, temperatūra. Kitaip sakant, bu-vo užregistruojamas vietos mik-roklimatas.

Fenologijai vadovavo pats Na-cevičius. Drauge su paauglių grupe registravo faunos bei flo-ros reiškinus. Doc. St. Nace-

Nuo "sopagų" ligi "šiūšių"

AD. ILMONIS

Kaikada žmogus imi galvoti apie tolimą ir artimesnę mūsų tautos praeitį. Galvoji, ir liūdnas pasididžiavimas apima min-tis. Kiek daug metų lietuvis, pa-prastas žemdirbys, amatininkas, audėja ir motina, ant savo pa-linkusių pečių nešė šeimos ir tautos kasdienės varganas. Nešė tyliai, kantriai nesitikėdami liaupsinimų ar atpildo. Nešė ir išnešė iš baudžios ir pavergimo metų ne tik lietuviškas tradicijas, ne tik išsaugojo kal-bą, nors ir prikimštą "čainikų", "petelinų", "videlėlių", "vied-rų", "patrovų" ir panašių "per-lų", bet ir savo priaugančiai kartai įskiepijo tėvų kalbos meilę bei pagarbą.

Kai po pirmojo pasaulinio karo išskėlė savo trispalvę, kai aplyginome duobes, apsitvėrė naujom tvorom, pasipuosėm naujom sodybom, — emė ir kalbą valyti. Lietuvė šeimini-nė iš virtuvės išmetė "petelnes" ir "viedrus", jų vieton pristatė žvilgančių kibirų ir pasikabino keptuves. Net ir oras, laisvės oras, tapo savo, lietuviškesnis, negu prie caro ar baudžios.

Tačiau Lietuvos, o taip pat ir kitų dviejų seserų laisvės dienos emė trumpėti. Vakarų ir rytų vėjai išblaškė tyrą lais-vės orą ir juodais debesimis už-klojo Pabaltijo mėlyną padangę. Trumpas laisvės laikotarpis pa-sibaigė. Dundant patrankom, krauju aplaistytais keliais pas-pylėm į visas puses. Instinktas likti gyviems daugelį mūsų at-bloškė į svetimos žemės pakraš-čius. Likome gyvi. Nors sužalo-tomis širdimis, įsikūrėm. Pradė-jom dairytis apie save. Metai po metų gyvybines šaknis sulėi-dom svetimos aplinkumos dir-voje. Suvirtėjom ekonomiškai, susigyvenom su svetimais, apsi-pratom.

Rodos, viskas vėl geroj pu-sėn mūsų likimo laivus vedė. — Mama, duok man dar to-fo ir džiamol!

— Vaziuosim į pikniką. Neuž-mirškite džindžirėlio, ten vis brangiau kainuoja... Na, tai "see ju leiter..."

Kasdienių gėrybių apščiai turė-dami, jau rečiau ir rečiau pri-simindami praeities pergyveni-mus, — skausmus pakeitėm kas-dieniais materialiniais blizgu-čiais, sočiais veidais ir taukais apaugusias širdis lengvu snau-dulu apvilke brangią kalbą per-lengvai pamirštame. Jau ne nau-jiena išgiršti, kai lietuviškuose parengimuose Rimgaudas ar Kuosa porina kaimynui:

— Su tuo pasiparkinimu tai tikras trobelis. Simas tikieta gavo, o Glemžienė negalėjo iš ka-ro išlipti — šiūšes namuos pa-liko.

— Čia tai niekis, — porina Kuosa ar Saly.

— Aš draivinau nuo Hamil-tono ligi Toronto. Tai trafikas dar so-so. Bet nuo Okvlės ligi Lietuvos Namų, tai jau tikras džiamas. Karas prie karo, visi birbina hornus. Emė net galvą gelti. Turėjau sustoti prie drug-storės tablečių nusipirkti...

Pagalvoji žmogus: gal lietu-vis nori kam nors atsikęstyti už gražios lietuvių kalbos teršimą praeityje? Gal dėlto svetimą kalbą lietuviną. Jei taip, tai čia geri norai!

Man rodosi, jei jau "karas" sugedo, tai jau bent automobi-liu vaziuokim. O jei Glemžienė "šiūšes" užmiršo, tai batelius atsargai įsidėkim ilgesnei kelio-nei.

Daugiau kaip šimtmetį lietu-viai "viedrus" vilko, kol kibirus atrado. O per purvą brisdami vieton purvabridžių ar kaliošų "roberius" pradėdam vartoti. O ką jau kalbėti, kai prie pusryčių stalo pasigirsta:

— Mama, duok man dar to-fo ir džiamol!

— Vaziuosim į pikniką. Neuž-mirškite džindžirėlio, ten vis brangiau kainuoja... Na, tai "see ju leiter..."

Ysgys ziggy's
fantastic foods

Buvusios
firmos
"Tip-Top Meats"
Europietiškos mėsos ir skanėstai
sekančiose krautuvėse visuomet
gaunami pigesnėmis kainomis
("BUDGET PRICE SPECIALS"):

Yorkdale Shopping Centre • Fairview Mall •
Ziggy's at Sherway Gardens • Scarborough Town Centre •
Bramalea City Centre • Huron Square Shopping Centre, Cooksville
(2500 Hurontario St.) • Westcliffe Mall, Hamilton (Mohawk Rd. & Upper
Paradise) •

Ir šiose LOBLAWS krautuvėse:
480 St. Clair Ave. West • 2877 Bayview (Bayview Village S. C.) •
Eastgate Square, Stoney Creek • White Oaks Plaza, London •
596 Montreal Rd., Ottawa • 2085 Carlingwood, Ottawa •
2241 Riverside Drive, (Billings Bridge) Ottawa •
1040 Princess St., Kingston •

1727 Bloor St. West (rieš Keele požeminio traukinio stotį) •

Saugumas

Tai dalykas, kurį Royal Bank užtikrina jums.

Royal Bank padeda žmonėms tvarkyti pinigus jau daugiau kaip 100 metų.

Toje srityje mes turime didelę patirtį. Mūsų noras – dalintis ir su jumis turimą patirtimi.

Mes galime patikimai patarti jums, kaip naudingiausiai panaudoti lėšas. Kaip geriausiai taupyti jas. Kaip planuoti išlaidas. Kaip persiųsti jas į namus savo giminėms. Kitaip tariant – visais finansiniais klausimais.

Kodėl tad neužitei šiandieną? Mes mielai padėsime.

Atsilankę pas mus, pamatysite kodėl. Royal Bank žinomas visoje Kanadoje kaip "paslaugus bankas".

ROYAL BANK
the helpful bank

Jaunųjų ūkininkų Ratelių instruktoriai nepriklausomoje Lietuvoje 1937 m. Sėdi iš kairės: Bumelis, Sačkutė, Tiškus — sąjungos vadovas, Dailydė, Dambrasukas; stovi: Vaitekūnas, Gaidžiūnas, Balseys, Baniūnas, Liaugaudas, Nėmiskis, Petruskevičius

"BALTIC" APARTAMENTAI

(CONDOMINIUMS)

506 – 71st Ave., St. Petersburg Beach, Florida 33706, USA. Tel. 813-360-8766

PARDUODAMI vieno ar dviejų miegamųjų apartamentai — labai gražūs, modernūs, prabangūs, netoli vandens, krautuvų ir susisiekimo. Mažas kompleksas, nedidelės išlaikymo išlaidos. Tik suaugusiems (be kambarinių gyvulių). Tarpininkai (brokeriai) pageidaujami. \$24,500 ar daugiau.

TORONTO MIESTAS
PRANEŠIMAS
atmatų išvežimo reikalu

Kadangi pirmadienis, rugsėjo 2, yra nedarbo diena miesto tarnautojams, todėl tą dieną atmatos nebus išvežamos.

Pirmadienio išvežimas bus atliktas antradienį, o antradienio — trečiadienį.

R. M. Bremner

Toronto miesto viešųjų darbų
priežiūros viršininkas

Sekancio šimtmečio jaguaras

Ar tai nebus Čiurlionio vizijų tikrovė?

LEONAS URBONAS, Australija

Sekiau įkandin "jaguara". Kaip skalikas lapei ant kulnų lipau. Ko gero miškuoto kalno posūkiuose dings iš akių, ir jo lėdys nerasiu.

Vakar šnekėjau telefonu su S. Ostoja-Kotkowski. Nurodė susitikimo vietą. Šiandien atvykom į Sterling kaimelį. Atvyko jis ir tarė: "Sek paskui mano automobilį". Sekti naują "Jaguara" su senu "Valiant" stačiais kalnų keliais nėra lengva.

Nurimau, kai sekamas automobilis nėrė į mažą garažą. Suburzgė, užgeso. Išlipo stambokas, didokas vyras; galbūt mano amžiaus. Atidarė duris ir kvietė į atelę.

Stan Ostoja-Kotkowski, lenkų kilmės dailininko pavardę, žinau seniai, bet matau jį pirmą sykį. Ostojos darbai yra Australijos galerijose, vardas — spaudoj ir knygose. Jautrus, greitas ir darbštus. Vienas iš pirmųjų Australijon inėse "Op" meną. "Op" — "Pop" ir kitų meno srovų antplūdžio perbido jis greitai. Sušlapo gal, prisisturbė naujų idėjų ir štai belidži ai sekancio šimtmečio duris — į ateities meną. Štai kodėl dviejų tūkstančių mylių kelionės svarbiausias tikslas buvo pamatyti šio menininko studiją.

Veržiausi į šviesią, švartą patalpą, žvalgiausi visur iš karto. "Gaila, tik vienai valandai" — buvo įspėta per telefoną. Vienai valandai!

Elena sakė vėliau, kad Stan jai priminė Solženicina. Man jis pats ir jo patalpos — šių dienų daktarą Faustą. Arui, pusantrų metų amžiaus sūnui, jis vargu ką priminė. Net nepažvelgęs į menininką, emė jis "studijuoti" dailininko idėjas. Studijuoti ten yra ko. Iš karto reikėjo pamiršti tradicines studijas su nutępiotais molbertais, dažais apkepusiom paleitėmis. Nesimaitė ir puodų, pristatytų iki kaulo nutrintų teptukų. Nebuvo baigtų, nebaigtų, nepradėtų tapyti drobų. Žodžių, nebuvo nieko, kas bent kiek liudytų, kad šis Welt-schmerz'o atžymėtas patrauklus veidas priklauso vienam žymiausių Australijos dailininkų. Kad bent kampe matytųsi vinimis prikaltas prie sienos paklodė — užuolaida, už kurios paprastai pozuotoja savo vystandio grožio nuogybę aprenętinėja, nurenginėja.

Modernaus Fausto laboratorija. Elektronų pasaulis. Jungtukai, laidai jungia prie sienų į vieną prie kitos dėžės ant stalų, kėdžių, grindų pastatytas. Dėžių veidai nusagstyti rodyklėmis, mygtukais, sagom, ekranais. Mūsų aki, o Aro pirštus daugiausia traukė apskritame kubinėse dimensijos rėme sutalpinata misteriška aparatūra. Kas gi atspėdė reikšmę ir paskirtį (jei tokia yra) tų visų lempučių, spyruoklių, veidrodžių, stiklo vamzdelių?

Dailininko pirštai mikliai rankiojo mygtukus, jungė laidus. Studijoje pasigirdo radijo muzika. Su ja pabūdo ir sferiniai judesiai — lemputės sumirksėjo, veidrodžiai, reflektoriai emė suktis, virpėti, vamzdeliai nušvito ir burzgė. Ekране pasirodė gyvi, spalvingi paveikslai. Spalvos, linijos, plokštumos gimė ir blyško, viena su kita lenktyniauvo. Sakytum "Aurora Australis" filmuota paskubintame judesyje. Šio abstraktaus paveikslų ta-pytojas — radijo aparatas. Spalvos, vaizdai ir formų ritmai tiesiog iš muzikos garsų. Ar tai nebus Čiurlionio svajonių realybė: garsų ir spalvų santaka?

S. Ostoja-Kotkowski kalbėjo apie pasakishkas meno galimybes. Ant staliuko šviesios patalpos viduryje stovėjo dėžė. Jos priekis padengtas mygtukais, rodyklėmis. Apačioj — maža klaviatūra; netikra, ant popieriaus nupiešta. Dailininko pirštai vėl rankiojo mygtukus, sukuliojo galvutes ir perbėgo pirštais klaviatūra. Paprastutė melodija su-gaudė vargonų garsais.

Dailininkas užbaigė savo kompoziciją. Ta pati melodija grįžo orkestruota, tarsi simfonija. Jos transponuotojas, orkestrantas ir dirigentas — skaitytuvas. Naujus jungiklius spaudė, sukuliojo Stanislovas. Keitėsi kompozicija, sklido nauji tonai, vibracijos.

Nedidelė lentyna kampe už-pildyta albumais. Tai dokumen-tacija S. Ostoja-Kotkowskio lai-mėjimų: nuotraukos freskų, vit-ražių, skulptūrų, atliktų ir būsi-mo planu. Štai brėžinys ateities teatro. Didžiulė auditorija su plačiu ekranu. Veikėjai: kelioli-ka žmonių susėdę prie ilgo sta-lo, kurio paviršius padengtas jungikliais, skaitliukais, rodyklėmis, tarsi lėktuvo ar laivo kont-rolių lenta. "Veikėjų" galvos ap-mautos šalmais, kuriuos vielu pluoštai jungia prie kontrolės stalo. Vaizdai ekrane ir stereofo-ninė muzika — tiesiog iš žmo-gaus smegenų.

— Ateities opera? — klausiu Stanį.

— Vadink taip, jei nori. Man gi tik nauja fotografija evoliuci-jos albume.

— O gal nužmogintas teatras? Ir jeigu jis taps ateities realybe, ar to laiko žmogus nepasigės tra-dicinės operos, dramos, komedi-jos? Ar gali užtekti tokio spek-taklio be turinio, be siužeto, ab-straktaus judesio, be jokio ap-čiuopiamo dalyko? — Lyg sam-protaudamas klausinėjau.

— Gerai! Kas gi yra opera, drama, komedija? Kas? Ar tai nebus atspindžiai žmonių kon-fliktų, susipynusių neurozių tin-kle? Tai, kas iš senų senovės buvo literatūros, poezijos, dra-mos, komedijos neišsėmiamas įkvėpimo šaltinis, šiandien, mokslo atradimų šviesoj, baigia išdžiūti. • Psichiatrija ištraukė minkštą kilimą poetams iš po ko-jų, — šnekėjo Ostoja, žiūrėda-mas į apsilupusį eukalptą už lango.

— "Future Shock". Ar ne? Bauginanti ateitis! Ar tu kartais nesijauti esąs vienas iš tų, kurie spartina jau ir taip beprotiškai išsibėgėjusią civilizaciją? O kaip gi su tais, kurie nespeja? Ar apie juos nepagalvojai?

Stanislovas susimąstė. Už va-landėlės prabilo.

— I mano akiratį jie neįeina. Aš matau tik tuos, kurie speja.

Per juos aš galiu dar daugiau skubėti.

— Skubėti, kur? Ką tu nori pasivyti?

— Gal save?

— O gal amžinybę?

— Gal. Jei ne dėl savęs, tai dėl tų, kurie vėliau ateis. Galbūt aš bandau būti savimi.

Siaurais, vingiuotais keliais jieškojom vieškelio į Sydnėjų. Suradom. Pasukom į šiaurę. Pie-tuose, slėnyje, pasiliko Adelaidės miestas, o ant kalvos sekancio šimtmečio Jaguaro lizdas. Su mumis keliavo įspūdziai, patirti per tris valandas Jaguaro lizde.

— Būti savimi šiandien neleng-va, bet įmanoma — samprotavo dailininkas. — Kristus išdriso būti savimi, ir jį ant kryžiaus pa-kabino. Jo vardan kryžiaus, de-giū, — šnekėjo Ostoja, žiūrėda-mas į apsilupusį eukalptą už lango.

— Ar tiki žmonės tavo vizi-jom?

— Yra, kurie tiki, bet žmoni-ja visuomet vengia tiesos. Šian-dien jį ginesi naujais ginklais: atsiskyrėliu vadina, bepročiu, pravedžioja genijum, apšau-kia aiškiaregiu. Tai nėra kompli-mentai. Tai atsisakymas būti savimi, tai delegavimas pareigų ir darbo kitam.

Windsoro "Aušros" mergaičių kvartetas Detroito aerodrome rug-pjūčio 12 d. prieš iškrendant į P. Ameriką koncertuoti. Iš kairės: Nijolė Giedrūnaitė, Dana Kozulytė, akordeonistė Kristina Pui-daitė, Aldona Tautkevičiūtė, Rūta Čerškutė ir vadovė Valė Tautkevičienė

Profesinio teatro belaukiant

AL. GIMANTAS

Naivu būtų pradėti elementa-riniais aiškinimais apie pasto-vaus, reguliaraus ir profesinio lygio teatro svarbą bei paskirtį išeivijos lietuvių gyvenime. Vi-sa tai jau kartota, aiškintasi ir visada prieita vieninga išvada: teatras mums būtina reikalin-gas, jei iš viso drįstame kalbėti apie kultūrą besisiliejantįja lie-tuviškąja visuomenę.

Teatrą šiuo atveju suprantame kaip draminių kolektyvų, pa-teikiančių žiūrovui draminių ir sa-tyrinį žanrą. Galimas dalykas, kad vėliau prie jo galėtų šlietis muzikiniai ar net ir baletiniai pastatymai. Bet pradžia reikė-tų remtis drama, pirmoje eilėje interpretuojant savųjų, kaiku-riais atvejais ir svetimųjų kū-rybą.

Pačioje visuomenėje teatrinei idėjai, atrodo, kliūčių nėra. Prie-singai, jei spėti iš girdėtų nuo-monių ir atsiliepimų, nuolatinis ir pastovus teatras būtų laukia-mas, pageidaujamas ir visoke-riopai remiamas. Visi puikiai suprantą, kad toks meninis jun-ginys negalės tobulėti, plėstis ir gyvuoti, jei nebus sudarytas bent jau minimalus materialinis pagrindas. Atseit, čia jau būti-na "sponsoriai". Kam priklaus-tytų toji garbė — Lietuvių Bendruomenė, Lietuvių Fon-dui ar kuriam susivienijimui, tai lyg ir antrinės reikšmės kla-simas. Svarbiausia suburti ko-lektyvą, turėti aktorius ir tech-nišką personalą, kurio baze bū-tų kuri nors pajėgesnė lietuviš-koji kolonija. Iš čia tas kлек-tyvas galėtų lankyti kiekvieno sezono metu artimesnių ir toli-mesnių kolonijų tautiečius. To-kios meno dienos taptų tikra

kultūrinė atgaiva bei švente, ypač tokioms vietovėms, kurios nepajėgia surengti savo kad ir mėgėjiškų spektaklių. Visuome-nė, priešingai kaipieno ištiki-minimui, nėra šykšti ir, reikaliu esant, tikrai neišsigaštų ir augė-snių bilietų kainų, jei tik nuo-latinis teatras egzistuotų ir skleistų tikrą, skaidrią rampos šviesą reguliariai tiek Kanado-je, tiek ir JAV-se.

Turime savo tarpe buvusių profesionalų aktorių, turime eilę puikiai užsirekomendavusių mėgėjų. Netruksta dekoratorių ir visos eilės pagalbinio perso-nalo narių. Sudaryti tokio teat-ro branduoliui kažin ar būtų di-desnių sunkumų. Su repertuaru nebūtų didelių problemų. Eilė veikla ypač, o kaikurie ir iš anapus laukia sceninio apipavi-dalinimo. Yra pagaliau ir anks-tesnių mūsų dramos klasikų kū-rinių, belaukiančių pakartojimo ar atnaujinimo. Taigi, su reper-tuaro parinkimu nebūtų kompli-kacijų. Mūsų minimas ir pagei-daujamas teatrinis seonas turėtų apimti 3-4 mėnesių laikotar-pį — maždaug nuo rudens iki pavasario, gal su kalėdine per-trauka. Į visą sezoną laiką rei-kėtų įskaityti ir būsimas gastro-les, kurios būtų laikomos neat-skiriama teatrinio gyvenimo da-limi.

Suprantama, tokio projekto įgyvendinimas suklytų visą eilę įvairių kliūčių, kurios čia net ir neminimos. Pozityvus nusistaty-mas ir optimistinė nuotaka tu-rėtų prisidėti prie rimtesnių svarstymų, žinant, kad pasto-vaus teatro įsteigimas yra be-veik gyvybinės reikšmės daly-ka sveiko išeivijos mentaliteto išlaikymui ir intelektualiniam brendimui.

Kanados krašto apsaugos ministeris James Richardson tarp Toronto ginta-ričių Winnipeg Lietuvių Dienos pobūvyje. "T2" 33-34 nr. 7 psl. po nuotrauka turėjo būti parašas: Kanados krašto apsaugos ministeris J. Richardson kalba su KLB Hamiltono apylinkės pirm. L. Skripkute Lietuvių Dienoje Winnipeg

Nuotr. A. Nausėdo

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

JUOZUI KRALIKAUSKUI Lietu-vių Rašytojų Draugijos \$1.000 pre-mija už romaną "Tautvilą" buvo įteikta liepos 28 d. Kennebunkporte, Maine. Išklmę suorganizavo ten gy-venantis LR Draugijos pirm. kun. Leonardas Andriekus, OFM, garbės prezidiuman pakvietęs patį laureatą, vienuolijos provincijolą kun. J. Gai-liušį, OFM, Lietuvių Fondo atstovą A. Skudžinską, vasarvietėje vietėju-sius rašytojus J. Jurkų, N. Mazalai-tę, S. Santvarą, A. Landsbergį, smu-kininką I. Vasyliūną ir dail. K. Zo-romskį. Pirmiausia kun. L. Andrie-kus, OFM, supažindino išklmės daly-vius su LRD premijos istorija, susie-ta su Lietuvos švietimo ministerijos valstybine literatūros premija. Iš tik-rųjų LRD premija yra tos valstybės premijos išievojimo gimęs ipėdi-nis. Mecenatas — JAV Lietuvių Fon-das, pražioje skyręs po \$500, dabar skiriantis po \$1.000. Vertintojų ko-misijos sekr. P. Jurkus, perskaitęs premijos protokolą, nušvietė jos pa-skyrimo aplinkybes, išryškino J. Kralikausko kūrybos mindauginius bruožus, pagrindines "Tautvilos" idėjas. Premiją J. Kralikauskui įtei-kė šio fondo atstovas A. Skudžinskas iš Bostono. Laureatas J. Kralikau-skas, visiems padėkojęs, metė plates-nį žvilgsnį į lietuviškąją kūrybą ir literatūrą išievojimo, pabrėždamas jų vaidmenį lietuvių tautos ugdymui. Lietuviškas žodis esąs didžiausias mūsų tautos turtas. Antrąją išklmės dalį ištraukus skaitymu iš premi-juoto romano pradėjo Stasys Santva-ras, paprašytas paties laureato J. Kralikausko. Programą užbaigė mon-trealietė sol. Gina Čapkauskienė sa-vo koncertu, kuriame skambėjo Haendelio trijų oratorių ištraukos, Mocarto operos "Zaide" arija, Bud-riūno "Mano meilė", "Dainos gim-i-mas", Gudauskienės daina be žodžių "Meilės sapnas", Laumenskienės "Tyra meilė", Grudžio "Aguonėlės", "Rugiagėlės", Gaidelio "Poetas", so-listės atlikta poetui L. Andriekui, OFM, kloraturinės Verdi "Rigo-letto" ir "Traviatos" operų arijos. Viešniai iš Montrealio akompanavo bostonietis dr. Vytenis M. Vasyliū-nas. Antrosios dalies programai va-dovavo Paulius Jurkus. Sceną sko-ningai buvo papuošusi Beatričė Va-sarė, panaudodama V. Kašubos "Rū-pintojėlį" ir didelę puokštę lauko gėlių. Po koncerto įvykusiose vai-šėse LR Draugijos pirm. L. Andrie-kus, OFM, pasiūlė du tostus — už laureatą J. Kralikauską ir popula-riąją sol. G. Čapkauskienę. Premijos įteikimas pirmą kartą buvo suorgani-zuotas ne mieste, o lietuviškoje va-sarvietėje atostogų metu.

AKADEMINIO SKAUTŲ SAJŲ DZIO penkiasdešimtmėčiui skirta sto-vykla Dainavoje buvo pradėta rug-pjūčio 26 d. ir bus užbaigta rugsejo 2 d. Jos programoje gausu praneši-mų bei paskaitų. J. Dainausko — "Lietuva dabar", V. Statkaus — "ASS 50 metų veiklos istorinė ap-žvalga", G. Mariūnaitės — "Lituanis-tinių šeštadienių mokyklų progra-mų vertinimas", D. Brukšytės — "M. K. Čiurlionis", J. Lukoševičienės — "Lietuvių identitetas", dail. A. Tamošaičio — "Lietuvių tautodailės būdingieji bruožai", V. Kamanto — "Lietuvių Bendruomenės įtaka tarp-tautinėje politikoje", dr. T. Remei-čio — "Modernizacijos įtaka tauti-niam identitetui Lietuvoje, Latvi-joje ir Estijoje", architekto dr. A. Kulpos — "Vilniaus barokas", dr. D. Valiukėnaitės — "Dvi bevaistės T. S. Eliotto ir Tomo Venclovos žemės", F. Strolios — "Lietuviški motyvai lietuvių kompozitorių kūryboje". Yra ir du diskusijom skirti prane-simai: kun. dr. J. Kubiliaus — "Re-liginės, moralinės ir tautinės verty-bės", I. Lukoševičienės — "Kas pa-deda lietuviškai šeimai?" Jaunimo svarstyboms numatytos dvi temos — skaidrėmis iliustruota tema "Jauni-mo įspūdziai lankantis Lietuvoje" ir "Lituanistinių mokyklų problemos Amerikoje".

SANTAROS ŠVIESOS federacijos suvažiavimas įvyks rugsejo 5-8 d.d. Tabor Farm, Sodus, Mich. Progra-moje — visa eilė kultūrinių rengi-nių. Paskaitos: Vyt. Kavolis — "Struktūra, antistruktūra ir emble-mų motinos"; A. Mickinas — "Isto-rijos supratimas dabartiniame Euro-pos galvoje"; M. Drunga — "Pras-mė, kalba ir pasaulis"; V. Dukas — "Socialistinis turinys lietuvių roma-ne"; A. Banionytė — "Mažųjų tautų problemos"; A. Stromas — "Visuo-meninė opinija ir teisėtumo proble-mos Sov. Sąjungoje"; K. Girmius — "Abortas, Sigita Gėda ir pasekmės". Taip pat bus poezijos, dramos ir mu-zikos vakaras, J. Dovydėno foto pa-roda, R. Sležo skaidrės apie kelionę Lietuvoje, demonstravimas radijo programų, paruoštų Bostono univer-sitetui, literatūros kritikų seminaras, vad. K. Ostrausko, organizacinis san-tarviečių šviesiečių posėdis. Regist-ruotis pas V. Adamkų, Tabor Farm, Sodus, Mich. 49126, USA.

M. K. ČIURLIONIO monografiją Brazilijoje rašo dvi italų kilmės Sao Paulo universiteto meno istorijos profesorės — Franca Cavalli ir Hil-da Barraco. Pirmoji M. K. Čiurlio-nio kūrinio nagrinės meninio požiū-riu, antroji atskleis jų simbolizmą. Medžiagą apie M. K. Čiurlionį įva-riomis kalbomis joms teikia Alfon-sas ir Rosa Petraičiai.

KAMERINIS LIETUVOS ORKES-TRAS, vadovaujamas Saulius Son-deckio, po tradicinį "Nakties sere-nadų" koncertų Palangoje išvyko tris savaites trukusiančių gastrolių į Chabarovską, Južno Sachalinską ir Vladivostką. Išvykos reperturą — M. K. Čiurlionio preludai, F. Bajoro, A. Bražinskio kameriniai kūrinių, G. Rossini "Sonata styginiams instru-mentams", V. A. Mocarto "Zalebur-gietiškos simfonijos".

V. Kst.

Ketvirtosios metinės baltiečių parodos Sao Paulo mieste, Brazilijoje, būdė-tojos — Kristina Valavičiūtė (dešinėje) ir Silvanija Aradzenkaitė su drau-ge latvaite. Paroda įvyko liepos 19-28 dienomis. Ją aplankė apie 10.000 įvairių tautybių žmonių

Nuotr. R. Idikos

MŪSŲ VAIKŲ "EGLUTĖ"

Pražydo "Eglutė" gražiausiais žiedais! Argi ne pavasaris? Ge-gužės mėnesio "Eglutės" nume-ris linksmai nušvies Birutės Pūkelevičiūtės eilėraščius. "Pa-nelė vėšnelė" nekaltai nuraus-ta, vėjo pabučiuota... Eilėraš-tis muzikaliai parašytas, pilnas grakštumo, lyg menutetas. Jo es-tinė pusė pasigėrėtina —

Vėjelis dainavo
Ir švilpavo man.
Tada... pabučiavęs
Nubėgo miškan.

Puikūs ir kiti jos eilėraščiai. "Margarita" — vargšė papuga, kuriai gražioji plunksna iškrito. Nepaprastai gyvas ir įdomus laikraštis, zuikių parduodamas po vieną centą. Juose pilna nau-jienų, sąmojų, įvairių žinių, vai-kams suprantamų:

Gandras užvakar išskrido
Visai žiemai į Floridą...

Jei kas kosi, jei kas čiaudo,
Ar kojytė išsisuko,
Jei kam pilvukas skauda
Ar galvelė kam sunki,

Kvieskit daktarą Ežiuką —

Telefonas: trys - penki...

Toliau — mielas Pakalnytės eilėraščių "Ačiū". Idomūs pasa-kojimai vaikams — "Sveikini-mai mamytėi" Pušelės, "Žibu-rys lange" — pagal Paulių Jur-kų "E.J.", "Lapiukas" Jotvingy-tės, "Didelės imtynės" Audrės Nelsaitės (12 metų).

Birželio "Eglutės" turinį nu-skaidrina nuotaikingas Albinos Kašubienės ilgėlesnis eilėraščių apie dviratį. Jos kūrinių spal-vingi, gyvi ir visuomet turiningi. Čia ir liaudies dainelė miela pa-matyti. Gausu apsakymų D. Sa-dūnaitės, V. Abromačio, Rap. Ridiko ir kt. Idomūs lituanisti-nės mokyklos mokinių aštunto-kų atsiliepimai apie mamą.

Kaip visuomet, "Paveikslų parodos" puslapeliai labai idomūs. Vaikai daro pažangą, ga-biaai piešia, rašo... Tepa dėda jiems Dievas sveikiems užaugti. Eglutės adresas: "Eglutė", Put-nam, Conn. 06260, USA. Vieno nu-merio kaina 50 ct.

Janina Narūnė

S. Prapuolenytė-Bunker

Vasara '74

Vasara yra laukas, oras, vanduo, saulė, miškas. Vasara yra palapinė sultingoje parastėje, po eglėmis. Vasara yra žuvis, pliauškianti vandenyje.

Vasara yra žmogus ir valtis. Anksti rytą, kai saulė keliai ar vėlai vakare, kai paraudusi dingsta už akiračio; kai blizga ramūs vandenys ar šurpsta nuo vėjo, šliaužiasi.

Vasara yra grožybės dovana. Atskrendantis su paukščiais dvelkimas žydinčių papievių. Palkinės vandeniop berželis, mėnesienoje tylintis miškas.

Vasara yra mėlynės, žitirintos kobalto akutėmis, tarp švytruojančių žalmu lapelių. Mėlynės pakelės, parastės, mėlynės, augančios prie uolų, prie kelmų. Vasara. Eiva rinkti aviečių. Vasara.

Simon's TELEVISION

2385 Dundas St. W., Toronto 9, Ont. Telefonas 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio. • Prieširkda-mi kitur, pasiteiraukite apie mūsų kainas. • Garantuotas sutapymas.

TAISOM — PARDUODAM — NUOMOJAM Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

Viesėdami Cikagoje,

neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

GIFTS INTERNATIONAL INC.

2501 W. 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629. Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gntaro išdirbinių pasirinkimas.

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistras darbas, puikūs lietuviški projektai

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę

visada Jums sąžiningai patarnaus

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Tel. 532-3400

AKTYVAI — virš 6,8 milijonų dolerių

Kasos valandos:	Moka už:
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 2 metų9%
Antradieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų8½%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias-savings s-tas 8¼%
Ketvirtadieniais 10 - 7	depozitų-čekių s-tas6%
Penktadieniais 10 - 8	Duoda paskolas:
Šeštadieniais 9 - 12	asmenines iki \$10.0009%
Sekmdieniais 9.30 - 1	nekiln. turto iki \$70.0009%

Skyrius **Anapilyje** veikia sekmdieniais nuo 10 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS REAL ESTATE 1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

Saugesniai žiemos sezono važinėjimui patikrinkite

savo automobilius pas

AUTORITE SALES and SERVICE

Telefonas 531-1305 1536 DUNDAS St. W.

ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)

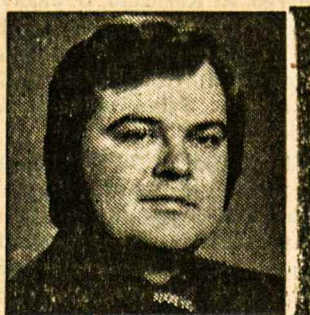
Atliekame visus autovežimį mechaninius pataisymus — priekinių ratų išlyginimą (wheel alignment), ratų išbalansavimą ir kt. Parduodame MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. padangas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas. Savininkas FRANK PETIT

BEST ELECTRIC ELEKTRIOS RANGOVAS

Tel. 489-5425 Petras Prakas

Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?

Klauskite mane apie:

- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- taupomuosius ląkstus
 - invalidumo pajamas
 - nuosavybių draudą
 - šeimos apsaugą
- studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas

Canadian Premier Life

2 Carlton St., suite 714

Raštinė: 363-7881

Namai: 766-5857

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

SOLD UNITED TRUST REALTOR

Norintiem pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę su malonumu sąžiningai patarnaus MRS. H. BAILEY (BALČIONIENĖ)

United Trust Co., 2320 Bloor St. W.
tel. 762-8255 Namų: 535-0513

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas (1862 Mattawa Ave., Mississauga, tel. 279-4371)

persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukiti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaninius pataisymus.
- Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

šalto vandens. Netikėtą staigmeną šiemet padarė 16 metų amžiaus gimnazistė Cindy Nicholas, per ežerą perplaukusi per 15 valandų ir 18 minučių į pramogoms skirtą pakrantės salą Ontario Place, kur ją sutiko tūkstančiai parodos lankytojų. C. Nicholas pirmąjį Marilyn Bell rekordą pagerino beveik šešiomis valandomis, pralenkdama ir lig šiol greičiausiai perplaukusią Brenda Fisher, kuri ežere buvo praleidusi 18 val 50 min. Kontroversinės užbaigos susilaukė nesėkmingas Angelės Kondrak bandymas. Penkioliktuosius metus baigianti jaunuolė norėjo tapti jauniausia ežerą įveikusia plaukike, bet ji buvo ištraukta iš vandens po 24 val. 17 min., kai iki Toronto jai buvo likusi tik nepilna mylia. Pasakutines tris valandas A. Kondrak nedarė jokios pažangos,

buvo praradusi orientaciją ir netgi kartais bandė plaukti priešinga kryptimi. Iš ežero ji beveik be sąmonės buvo nuvežta į Toronto vaikų ligoninę, kur greitai atgavo prarastas jėgas. Spaudoje nemažos kritikos susilaukė jos tėvai ir treneris Art Duresne už pavėluotą Angelės ištraukimą iš ežero. Daug kam atrodo, kad ši nepilnametė mergaitė buvo kankinama tris valandas vien tik dėl tėvų bei trenerio puoselėto grabės troškimo ir finansinės naudos. Laikraščiu vedamieji siūlo ateity į plaukikų palydovų eiles įjungti gydytoją su teise sustabdyti ežero negalinčių įveikti plaukikų kankinimą ir tuo būdu apsaugoti jų sveikatą. Abi plaukikės — Cindy Nicholas ir Angela Kondrak, kaip jau įprasta tokioms atvejais, gavo daug dovanų ir nemažą dolerių sumas.

Toronto viešojo susisiekimo

SPORTAS

Golfo žaidynės artėjant

Rugpjūčio 11 d. Boltono golfo aikštyne įvyko antrosios atrankinės rungtynės. Nors žaidėjų buvo daugiau nei pirmosiose rungtynėse, tačiau pasekmės buvo šiek tiek silpnės. Štai geresnių pasekmių eilė: S. Podsadeckis 77, R. Jull 77, Aug. Simanavičius ir Alz. Kuolas po 81, A. Stauskas ir H. Stepatis po 82, M. Ignatavičius ir A. Banelis po 84, P. Stauskas 85, R. Strimaitis 86, S. Krašauskas ir V. Balsys po 89. Po šių atrankinių rungtynių, su mažomis išimtimis, buvo sudarytos 3 komandos, kurios atstovaus Toronto tarpmiestinėse rungtynėse Toronto rugpjūčio 3 — rugsėjo 1 d. Komanda paprastai sudaro 9 žaidėjai, tačiau, tik 6 geriausios pasekmės įskaitomos į tarpmiestines rungtynes.

Toronto komandos sudarytos iš kelių asrginiais, kad nepritrūktų žaidėjų. Pirmąją komandą sudaro: 1. A. Sergausis, 2. S. Podsadeckis, 3. E. Astrauskas, 4. A. Kališauskas, 5. A. Siminkevičius, 6. A. Simanavičius, 7. R. Jull, 8. A. Stauskas, 9. V. Dementavičius, 10. M. Ignatavičius. Antroji komanda: 1. Aug. Simanavičius, 2. R. Strimaitis, 3. V. Ubeika, 4. P. Stauskas, 5. R. Simkus, 6. V. Siminkevičius, 7. A. Banelis, 8. Alz. Kuolas, 9. Vinc. Baliūnas, 10. S. Krašauskas. Trečioji komanda: 1. V. Balsys (B), 2. J. Zukas, 3. H. Stepatis, 4. R. Dementavičius, 5. E. Kuchalskis, 6. V. Balsys (I), 7. S. Kėkštas, 8. J. Danaitis, 9. A. Giniotis, 10. Vyt. Baliūnas, 11. R. Kymantas, 12. L. Baziliauskas.

Džiugu, kad daugiau jaunių įeina į 1 komandą, būtent, A. Siminkevičius, V. Dementavičius ir ypač A. Stauskas, kuris dar neseniai žaidė jaunių klaseje. Gaila, kad daugiau patyrę žaidėjai atrankinėse rungtynėse nebuvo sėkmingi. Komandinėse varžybose dalyvauja 2 Čikagos komandos, 1 Klevelando, 1 Detroito ir galbūt 1 Rochesterio. Individualinės SALFAS pirmenybės įvyks A, B, C ir D klasėse vyrams, jauniams (gim. 1956 m.), jauniams (1958 m.), senjorams (1919 m.) ir taip pat moterims (amžius neribotas).

Rungtynės bus šeštadienį, rugpjūčio 31, ir sekmdienį, rugsėjo 1, Boltono aikštyne. Rungtynių pradžia 10 v. ryto. Paskutinę žaidynių registracija — penktadienį Sherway Inn, 5487 Dundas St. W., kur kartu bus apnakvydinti visi svečiai. Žaidėjų ketviriukės bus sudarytos iš anksto. Iškilmingas žaidynių užbaidymo balius golfininkams ir jų svečiams įvyks rugsėjo 1 d. Prisiškėlimo par. salėje. Baliaus reikala prašoma kreiptis pas S. Kėkštą tel. 233-0266.

Boltono golfo aikštynas, nors ir turi daug kliūčių, nėra labai sunkus, tad reikia tikėtis daug gerų pasekmių. Komandinėse žaidynėse dėl laimėtojų taurės varžysis Toronto ir Čikagos pirmosios komandos. Galima susilaukti labai gero pasirodymo iš Toronto antrosios komandos, kuri bandys įveikti Klevelandą ir Detroitą. Rochesterio žaidėjų pajėgumas mums dar nėra žinomas, tačiau galime susilaukti staigmenos. Be pereinamųjų taurių komandinėse varžybose, pirmosios 3 komandos bus atžymėtos individualinėmis dovanomis. Visose klasėse yra paskirta laimėtojas nemažai dovanų, net labai vertingų.

Golfo žaidimas S. Amerikos lietuvių tarpe darosi vis populiaresnis. Čia susitinka visokia amžiaus lietuvių.

Žaidynių rengėjų komitetas, vadovaujamas P. Stausko, stengiasi šias žaidynes surengti kuo sėkmingiau. Tikimės, kad jiems tai pavyks. Tad iki pasimatymo and žaliuos! A.S.

SPORTAS LIETUVOJ

Sov. Sąjungos jaunių plaukimo pirmenybėse Charkove dalyvavo 3 Lietuvos plaukikai. Iš jų geriausiai pasirodė šiaulietis Vladas Petkevičius. 200 m. l.s. plaukime jis atplaukė pirmas ir tapo Sov. Sąjungos jaunių meistriu. Jo laikas — 2 min. 2 sek. Tai kartu ir Lietuvos vyrų bei jaunių rekordas. Jis taip pat laimėjo 11 v. 100 m. l.s. plaukime (56,7 sek.).

TTC bendrovės streikas jau užbaigė dvi savaites. Problema komplikuoja net 142 L. Moynehon vad. unijos pateikti reikalavimai, kurių svarbiausias yra atlyginimų padidinimas 40% sekant dviemj metų metam. Unija prisipažįsta, kad dabartinis vidutinis jos narių savaitinis uždarbis yra apie \$200. Jos reikalavimų patenkinimas Toronto miestui per sekančius dvejus metus atneštų \$125 milijonus papildomų išlaidų, kai tuo tarpu šiemetinis pilnas TTC biudžetas tėra \$123 milijonai. Išlaidoms padengti dabartinis \$0.25 susiekimo bilietėlius tektų pabranginti iki \$0.50 arba kiekvienam Toronto gyventojui įvesti papildomus \$62 metinius mokesčius. Vidutinis TTC tarnautojų valandinis atlyginimas tada nuo \$5 būtų pakeltas iki \$7. Kyla klausimas, kiek gi Toronto yra gyventojų, kurie neuždirda ne tik \$5, bet ir \$3 per valandą. Susisiekimo dvigubas pabranginimas jiems būtų didelė našta. Tiesa, dabartinius TTC nuostolius pusiau padengia miestas ir Ontario provincinė valdžia, bet jie siekdavo tik keliolika milijonų dolerių. Derybose, kurioms vadovauja provincijos tarpininkas J. Speranzini, beveik dvi savaitės buvo sugaištos neesminių klausimų svarstymui. Kiek galima spręsti iš skaitytųjų laišku pagrįdiniuose Toronto dienraščiuose, unija kasdien susilaukia vis didesnių priekaištų. Senelių ir pensininkų reikalams buvo įvesti specialūs autobusai, bet ši paslauga pradėta labai pavėluotai. Spauda siūlo Ontario premjerui W. Davis streikininkus grąžinti darban specialiu provincinio parlamento potvarkiu, abiejų pusių nesutarimus pavesiti arbitro sprendimui.

Kanados transporto komisija leido Bell telefono bendrovei pabranginti savo paslaugas. Pokalbiai iš viešųjų telefono būdėlių nuo 10 centų pabranginami dvigubai. Mėnesinis telefono mokestis privačiuose namuose pakeliamas iki \$6.50, įstaigose — iki \$19. Kvebeko ir Ontario provincijos tolimų nuotolių pasikalbėjimams pridedamas \$1 už minutę. Mokestis už telefono įvedimą privačiuose namuose pabranginamas \$1, įstaigose — \$4.50. Už telefono operatorių pagalbą surasti reikiama numerį knygoje bus reikalaujama \$0.25. Visi šie potvarkiai Bell bendrovės metines pajamas padidins \$50 milijonų. Prieš tokią paslaugų pabranginimą pasisako ne tik privatūs asmenys, bet ir kairurie valdžios pareigūnai, jų tarpe ir Kvebeko ryšių ministeris J. P. l'Allier.

Skautų veikla

• XII Romovos skautų-ėių stovykla užbaigta rugpjūčio 10 d. paskutiniu laužu, kuris buvo skirtas laisvės kovotojams prisiminti. Laužą paruošė v. sk. G. Tarvydienė ir ps. B. Palilytė. Tekstą ir dainas atliko visi stovyklautojai. Po laužo žibintais nušviestu keliu vyko į Sv. Mišias, kuriose stovyklos kapelionas kun. St. Kulbis priminė visų mūsų pareigas Dievui, Tėvynei ir žmonijai.

• Stovyklai baigiantis, jūrų skautų būdžių įžodį davė Vytautas Keturakis; jūrų skautų įžodį: Paulius Stauskas, Ričardas Punksys, Jonas Miniotas, Andrius Baziliauskas; jaun. skautų įžodį — Juozas Radžius (iš Otavos); jaunesnės skautės įžodį — Asta Sukauskaitė.

• Į vyresniškumo laipsnius pakelti: į skiltininkės-o — v. sk. V. Grybienė, v. sk. I. Mackevičienė, M. Sarūnas, Tomas Senkevičius, G. Senkevičius; į paskiltininko — Vilija Gačionytė, Edvardas Grybas.

• Skautiško patyrimo laipsnius gavo: I pat. I. — Vida Stulginskaitė, Vilija Gačionytė, Eglė Gačionytė, Rima Karosaitė, Vida Turūtaitė, Raminta Jankaitė; II pat. I. — A. Baziliauskaitė, R. Simanavičiūtė, L. Karosaitė, L. Radzevičiūtė, M. Sarūnas, E. Grybas.

• Stovyklautojai dėkingi visiems svečiams, atsilankiusiems Romovėje, ir p.p. Strazdams atvežusiems lauktuvių visiems stovyklautojams ledų.

• „Satrijos“ ir „Rambynio“ tūntai sveikina ps. Birutę ir Meč Abromaičius, minintius 25 m. vedybinę sukaktį. Daug laimės!

• „Gintaro“ vadovų mokyklą baigė šios „Satrijos“ tūnto skautės ir gavo už stovykląne dalį atitinkamus pažymėjimus: E. Gačionytė, V. Gačionytė, J. Bekerytė, V. Bumbulytė, Z. Silininkaitė ir V. Pilipavičiūtė.

Studentų žinios

• Penktadienį, rugsėjo 13, bus susipažinimo vakaras — vyno ir sūrio balius. Tai pirmas šių mokslo metų studentų klubo susirinkimas. Jis bus 7 v.v. universitete — Hart House Music Room. Visi studentai kviečiami dalyvauti.

• Šeštadienį, rugsėjo 21, bus kelionė į Stratfordą pamatyti vaidinimo „Love's Labour's Lost“. Dar yra bilietų. Kaina — \$6.50. Galima įsigyti studentų valdyboje. Siųskite čekius, išrašytus TULSK, Sigita Dūdaitei, 787 Jane St., Apt. 906, Toronto, M6N 4B7. Gausite patvirtintą bilietų, gausime čekius. Bus keilaujama automobiliais.

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

MANSFIELD, ONTARIO, ūkis — 4½ akrų žemės su trobesiais, du tvartai, prie gero asfaltuoto kelio, graži aplinka su šaltinio upeliu; savininkai išvažiuoja į Albertą; papiginta kaina; dėl smulkesnių informacijų skambinkite St. Dargui.

RONCESVALLES GATVĖ, duplexas — 9 kambariai, 3 vonios; prašo \$69.000.—. Duplexas — 12 kambarių; prašoma kaina \$79.000.—.

BLOOR — ALHAMBRA, atskiras 11 kambarių mūrinis namas, 5 virtuvės, 4 prausyklos, viskas naujai atremontuota, dvigubas garažas, gilus sklypas, netoli Lietuvių Namų, namas be skolų. Įmokėti apie \$20.000.

BLOOR — DUNDAS, visai nauji 6 kambarių kvadratinio plano, mūriniai namai, garažai su privačiu įvažiavimu, ramioje gatvėje, netoli Bloor požeminio bei krautuvų. Bus baigti maždaug už 3 mėnesių.

Turime gerą pasirinkimą namų High Parko rajone ir visame vakarų rajone.

SKUBIAI REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Al. GARBENIS

Namų tel. HU 9-1543

Pr. KERBERIS

Namų tel. LE 5-1584

St. Dargis namų tel. 248-9196

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

IMA

6% už depozitus

9% už asm. paskolas

8¼% už taupymo s-tas

8½% už mortgičius

9% už 1 m. term. dep.

Kapitalas — aštuoni milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$5.000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmdienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene).

1113 Dundas St. W., Tel. 533-5454 Lietuviams daroma

Toronto 3, Ontario TORONTO 3, ONTARIO NUOLAIDA

A. J. MORKIS Realtor

• Sąžiningas patarnavimas. • Parūpiname mortgičius perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę betkuriame rajone. 102 Riverwood Parkway Telefonas Toronto, Ontario M8Y 4E9 233-5996

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR

• 10 pardavimo įstaigų Toronto rojonuose • Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus

VYT. V. GIRDAUSKAS

Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje 1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431 Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Pritrys specialistas su ilga praktika. 1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbals

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IS BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS) Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ont. Telefonas: 533-4363 LIETUVIAI SAVININKAI

Ivairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas

Lietuvius aptarnauja Jonas Jurenas

430 BATHURST ST.

Tel WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS

BALDAI IR KT.

Vežamas turas pilnai apdraustas

Skambinti tel. LE 4-1403

30 DEWSON St., Toronto, Ont.

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

DERLINGAS RUDUO

Atrodo, kad artėjantis ruduo Čikagos lietuvių gyvenime bus labai judrus, nes kiekvienas savaitgalis iki Advento iš anksto jau apraustas įvairiais renginiais. Vienas didžiųjų rudens įvykių — ALTOs rengiamas Amerikos lietuvių kongresas rugsėjo 27-28 d.d. Conrad Hilton viešbutyje Čikagoje. Uždomajame kongreso bankete numatoma susilaikyti net 1.000 svečių. Per pastaruosius mėnesius įsisteigė visa eilė naujų ALTOs skyrių: West Palm Beach, Fla.; Wilkes Barre, Pa.; Scranton, Pa.; Hot Spring, Ark.; Cicero, Ill. Šie faktai rodo, kad ALTA dar neartėja prie mirties slenksio. Paskutiniu metu centrinė šis įstaiga Čikagoje išvystė gana gyvą veiklą informacijos srityje, kai tiems reikalingam tvarkyti pasikvietė kun. dr. J. Prunski. — Lietuvių žurnalistų Sąjungos centro valdyba, baigdama savo kadenciją jau pavasarį buvo suplanavusi neeilinį vakarą pagerbti vienam iš mūsų žymiųjų žurnalistų Broniui Railai jo 65 m. amžiaus sukakties ir naujausio veikalo "Paguoda" pasirodymo proga. Rugsėjo pabaigoje ir spalio pradžioje Br. Raila su žmona atvyks į rytinį JAV pakraštį ir, grįždami atgal į Kaliforniją, sustos Čikagoje. LŽS cv spalio 5 d. buvo išsinešusi Tautinių Namų salę vakarui su Br. Raila, suplanavusi ir akademinę programą. Deja, dėl kažkio nesusipratimo salė atiduota kitiems. Vakara tenka perkelti į sekmdienį ar penktadienio vakarą. Sekmdienį, spalio 6, Marijos mokyklos salėje rengiamas A. Smetonos minėjimas su rašyt. V. Alanto paskaita. Taip ne dėl mūsų kaltės LŽS cv planai liko labai sumaišyti. Visa tai dar paryškina, koks darbingas ir įvairiais renginiais apraustas bus lietuvių gyvenimas Čikagoje šį rudens.

NETENKAM TRIJŲ KUNIGŲ

Prieš porą metų su liudiesio šešėliais velduose Čikagos lietuvių sutiko žinia, kad į Montrealį iškeliamas Čikagos Jaunimo Centro statytojas ir buvęs jo direktorius kun. J. Kubilius, vienas populiariausių kunigų Čikagos lietuvių tarpe. Dabar gi, liepos karštyje, vėl pasirodė spaudoje kita žinia, kad į Klevelandą klebono pareigoms iškeliamas lietuvių jėzuitų provincijolas ir Jaunimo Centro direktorius kun. Gediminas Kijauskas, Čikagos lietuvių tarpe turintis ne priešus, bet tik draugus įvairių pažiūrų žmonių tarpe. Kadangi kun. G. Kijauskas skiriamas klebono naujosios Klevelando lietuvių parapijos, kurią vyskupas paveda administruoti lietuviams jėzuitams, tai naujasis klebonas su savim išsiveža ir du asistentus — kun. A. Zaremą ir kun. K. Pečkį. Po tokio pareigų pasidailimo lietuvių jėzuitų centras Čikagoje gerokai sumažės. Iš neoficialių šaltinių teko patirti, kad nuo šio rudens Jaunimo Centro direktorium bus kun. Alg. Kezys, o jo pavaduotoju — kun. V. Gutauskas. Galimas dalykas, kad greitai laiku Jaunimo Centrai administruoti prisireiks ir civilio žmogaus, nes kun. A. Kezys, būdamas gyvas ir talentingas kūrėjas, ilgesniam laikui negalės nuolat palikti foto ir savo mėgstamo filmo meno.

Elektros rangovas

Atom Electric Co.

Atlieku visus elektros įrengimo darbus • 328 DUPONT St. • Tel. 923-7194 • Namų 766-8372
Savininkas A. CEPONIS

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814

2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258
TORONTO, ONTARIO

• UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU •
• NEMOKAMAS PRISTATYMAS •

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą
paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjai gali pirkti prekių specialiose krautuvėse. Norint pasiųsti automobilį, prašome pirmą pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų aravo svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniai, antradieniai, ketvirtadieniai ir penktadieniai — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniai — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ
ISTAIGA Baltic Exporting Co. TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALOZA

SKAITYTOJAI PASISAKO

SENATV IR ATEITIS

Tūlas "Lietuvės komoksietis" "T2" 32 nr. (1974.VIII.8) pensininkams perša palankią klimatą aplinką ir geras įsikūrimo sąlygas Vankuverio saloje, Br. Kolumbijoje.

Dėl įsikūrimo ir palankių gamtinių sąlygų nėra reikalo ginčytis, nes ten gyvenantis geriau jas pažįsta ir teisingai aprašo (jei nėra kokios bendrovės agentas ar šiaip asmeniškai suinteresuotas). Apie gražias ir geras įsikūrimo vietoves daugelį kartų skaitėme lietuviškoje spaudoje, ypač JAV. Kai vienas pensininkas apsigyvena ir pradeda nuobodžiauti, tada įsimano girti tą vietovę ir kvieiti kitus toje aplinkoje kurtis, lyg atradęs žemėje rojų.

Tokių gražių ir patogių vietų yra daug, ypač JAV, bet ar mums lietuviams pensininkams verta tik stingstančiais sanariais rūpintis galbūt prateisti keliais mėnesiais likusį gyvenimą ir atsikirti nuo lietuviškų telkinų bei lietuviško kultūrinio gyvenimo. Galimas dalykas, kad aplinkos pakaitimas kaip tik atneš nageidaujamų reikšinių ir sutrumpins likusias gyvenimo dienas.

Rugpjūčio 1 d. "Tėviškės Žiburiuose" redakcinėmis straipsnyje pensininkų persikėlimo reikalu buvo labai logiškai ir pamatuotai pasisakysia. Redakcijos iškelto mitytos turėtų būti spaudoje toliau skleidžiamos, mūsų didžiųjų organizacijų vadovai turėtų paruošti planą ir skatinti pensininkus nenutolti nuo lietuviško kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo, o kurtis netoli lietuviškų junginių. Kas iš to, jei kūnas džiaugsis malonia šiluma ir gražia aplinka, o siela verks netekusių lietuviškos aplinkos ir kultūrinio gyvenimo.

A. Juodvalkis,
East Chicago, Ind., JAV

L. NAMAI IR RADJIAS

Nuostabi restorano valgiai. Nuvažiuojų į Toronto Lietuvių Namus koldūnų užvalgyti. Pasitinka pažįstamas ir nurodo kur eiti. Nematyti jokio užrašo. Priėmu prie stalo. Keliolika asmenų tašo koldūnus ir kitokius lietuviškus patiekalus. Tylu, nėra nė lietuviškos muzikos. Mat, visi pensininkai. Būtų gera, kad tuomet būtų perduodama lietuviška radijo programa, nes nuo rugpjūčio 25 d. sekmadieniai ji girdima nuo 1.30 iki 2 v. p.p. Būtų nauda ir L. Namams ir "Tėvynės prisiminimų" radijo programai. Nuo pirmadienio iki penktadienio pastorij transliuojama nuo 3.30 iki 4 v. p.p. iš CHIN radijo stoties 101 FM banga. Lietuviška televizijos programa transliuojama per 10 kanalą ir Maclean-Hunter Cable antradiniai 6-6.30 v.v., ketvirtadieniai 7.30-8 v.v. Visų šių programų vedėjas — J. R. Simanavičius. Visuomenė turėtų parodyti daugiau susidomėjimo tomis programomis.

K. Čičius

SEKINGIAUSIA PRIEMONĖ — SPAUDA

Lietuvybės išlaikymo klausimu pareiskiam daug žodžių, bet mažai pasakom. Be to, nevisi pareikšti žodžiai yra priimtini. Pvz. "Laiškai Lietu-

PARDUODAME LIETUVISKUS sūrius, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE Co. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

ČESNAKAS - SVEIKATAU

Kaip puikus, natūralus prieskonis, česnakas šimtmečiais buvo vartojamas tūkstančiuose valgių. Europiečiai vartojo česnaką daugeliu metų kaip natūralų, turintį natūralius maisto savybes. ADAMS GARLIC PEARLES turi savybę gyrynos česnakų olysos. ADAMS GARLIC PEARLES buvo paravinėjami per 35 metus ir patenkinami tūkstančius vartotojų. Dar šiandien nupirkti ADAMS GARLIC PEARLES ir pamatyti, kaip jis puikus, natūralus produktas tau patiks. Kapsulės pavidale neturi nei kvapo nei skonio!

MEDUS -

reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas Induse ar korduose. Iš bityno: 30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Eagles Nest
Telefonas 534-0563

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lūbys. Tel. WA 2-7981, 261-0537

V. Bačėnas

2224 Dundas Street W.,
Toronto, Ontario

M6R 1X6

turėt paukščio plunksnas be paties paukščio.

Gal milijonas lietuvių gyvena Amerikos kontinente, bet neturi savo tautinės nesrovinės spaudos. JAV-se yra gausi srovinė lietuvių spauda. Mes, išskiriant vieną sėkmingą savaitraštį ir antrą nepajėgiantį susitupėti, nė to neturim. Srovinė spauda patenkina tik savo srovės lietuvių. Būti lietuviu nebūtina priklausyti specialiai srovei. Be to, dėl netvarkingos pašto tarnybos dienraščiai iš JAV būna labai suvėluoti. Mums trūksta nesrovinio lietuviško dienraščio ir sąlygų jį tvarkingai gauti. Šis reikalas gali ir turi būti tvarkomas organizuotai. Toks organas yra Bendruomenės krašto valdyba. Jei ji turėtų gerų norų ir mes energijos ją paraginti, nuverstume kalnus.

B. Bačėnas,

Simcoe, Ont.

Pajieškojimas

Molui Jonui iš Kontenijų km., Telšių apskr., yra laiškas nuo giminių. Atsiminti "T. Žiburių" administracijai. Zinantieji apie jį prašomi pranešti jo adresą.

Pasaulio drama iš arti

(Atkelta iš 1-mo psl.)

žmonių. Gaila, kad nepasizymėjau to susirinkimo išpuzdį — dabar daug detalių esu pamiršęs, tačiau paties susirinkimo galo niekad neužmiršiu. Iš 15 Saugumo Tarybos narių maždaug pusė savo pareiškimuose apgailestavo prezidento Makarios demokratijos nuvertimą.

Kai visi baigė pareiškimus, tarybos pirmininkas (iš Peru) klausė, ar kas turi baigiamųjų komentarų. Kipro atstovas (jis nebuvo vienas iš 15 Saugumo Tarybos narių, bet specialiai pakviestas svečias) drebančiu balsu prašė ką nors padaryti, kokią nors rezoliuciją priimti, kad kautynės Kipre sustotų. Sakė, kad Saugumo Tarybos moralinė pareiga išleisti atsisaukiamą mūšiams nutraukti, nes kiekvieną minutę miršta vienas krietis. Kipro atstovui baigus, Saugumo Tarybos pirmininkas padėjo už pareikštą nuomonę ir paklausė, ar yra daugiau norinčių kalbėti. Kadangi norinčių nebebuvo, pirmininkas susirinkimą baigė. Minutėlei buvo labai tyku. Staiga visų pakilo ir pradėjo kalbėtis o aš sėdėjau išsižiojęs. Sunku buvo man tikėti (jaučiaujau, kad aš ne vienintelis taip galvoju), kad po tokios jautrios kalbos diplomatai nieko nepadare.

Žiūrovų spūstis

Grįžęs į Jungtines Tautas kitą dieną, buvau žymiai gudresnis. BATUNO sekretorė p. Vallens, turinti daug patyrimo JT veikloje, paaiškino, kad visi Saugumo Tarybos nariai ateina į posėdį iš anksto žinodami ką sakys. Dažnai jų kalbų gairės būna nustatytos jų valstybių augščiausių pareigūnų. Todėl nežiūrėti labai ypatingos situacijos, įsikeičia savo pozicijai. Taip atsitiko ir šį kartą. Šiandien laukiau naujų įvykių, konkrečios veiklos. Makarios buvo atskridęs į Niujorką. Kad šis Saugumo Tarybos posėdis svarbesnis, supratau vien pasivaikščiojęs JT koridoriais. Paprastai tušti koridoriai tą dieną jau buvo puspliniai (retas atsitikimas).

Tarybos posėdis oficialiai turėjo prasidėti 3.30 v. p. p. Aš suabejojau, ar iš viso pateksiu į posėdį, nes buvo tiek daug žmonių, o mano spaudos kortelė tik trečios klasės. Pirmos klasės kortelė duodama didelių laikraščių ir spaudos agentūrų atstovams. Antros klasės kortelė gauna tie, kurie dirba mažesniems laikraščiams ir taip dažnai JT nelanko. Trečios klasės kortelė yra laikinis leidimas, duodamas viešiniams žurnalistams. Mano laimė, kad ponis Valens kartu su manim tą dieną JT lankė. Jai, turinčiai antros klasės kortelę, buvo didesnė galimybė patekti į Saugumo Tarybos posėdį. Kadangi ji tam posėdžiui pasilikti negalėjo, nusprendė man savo kortelę atiduoti. Net ir su antros klasės kortele ji galėjo įsigyti tik publikos bilietą. Skirtumas tarp

ISIDĖMĖTINAS IŠRADIMAS

Geriausias Amerikoje ir Europoje "JIB Haarpteg-Lotion" preparatas sulauko plaukų slinkimo, naikinimo pleiskanų, pašalinimo niežėjimo, plaukų skilimo, stiprinimo plaukų šaknis, padeda atgaivinti natūralių plaukų spalvą. JIB vartodami nebusite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygoje. JIB Medicine Lia. 8 uncijos 16 savaizių \$6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovybei:

2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

SUDBURY, ONTARIO

EDUARDAS GLIZICKAS susituo-kė su Kathleen Cecheto. Vargonais grojo Dangaulė Remelkytė, solo giedotoja jaunuoju sesutė Irena Černienė iš Londono. K.A.S.

ZVEJŲ IR MEDŽIOTOJŲ klubas "Geležinis vilkas" rugsėjo 1 d. V. Gudriūno ūkyje rengia išvyką ir narų šaudymo varžbas dėl pereinamosios taurės. Kvietiami narius ir visus Sudbury apylinkės lietuvių gausiai dalyvauti bei stebėti kam teks garbė būti geriausiu 1974 m. klubo šauliu bei laikiniu pereinamosios taurės savininku. Iki pasimatymo! Valdyba

P A D E K A

Nuoširdžiausiai dėkoju už man su-ruoštą 60 metų amžiaus paminėjimą ir įteiktas brangias dovanas: p.p. S. Poderienei, Albrechtams, Karkliams. Nuoširdus aciu už apsilankymą ir įteiktas dovanas mums bičiuliams iš Sault Ste. Marie: p.p. Poderiams, Dibulskiams, Girdzevičiams, Gasparienei; iš Hamiltono — S. Martinkutei ir jos motinai; iš Toronto — D. Remelkytei, B. Gatautytėi. Dėkoju kun. A. Sabui ir J. Krūčiui už gražius žodžius. Nuoširdus aciu už Jūsų triušą: Povilui Juteiliui, p. Labuckienei ir p. Gatautienei.

ŠYPSENOS

Dolerinės vedybos

Į viengungio tautiečio skelbimą laikraštyje, įieškanti gyvenimo draugės, atsiliepė viena našlė ir pasiūlė vedybas. Pirmasis viengungio klausimas kandidatėi buvo šis:

— Kiek turto paveldėjai iš pirmojo savo vyro?

(V. Matutis)

Alga ir svoris

Sugrįžęs vyras iš darbo penktadienio vakarą išeikanti žmonai savaitinio uždarbio čekį. Žmona, pažvelgusi į čekį, riktėlojo: — Tik šimtas dešimt?! Kad būtų bent du šimtai dvidešimt! — Atsistok ant svarstyklių ir pamatysi 220 — patarė vyras.

(V. Matutis)

Bibliotekoje

— Šitoje knygoje radau penkis rublius. Ar neturite daugiau to paties autoriaus knygų?

Pirkėjas

Zoologijos parduotuvėje pirkėjas paprašo kalbančios papugos.

— Deja, kalbančias papugas visas jau pardavėme. Galu jums pasiūlyti genį.

— Ar genys gali kalbėti? — Genys puikiai moka Morzės abėcėlę. Parinko Pr. Alš.

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.

176 LAKESHORE ROAD WEST
(k a m p a s Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakydamas pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume ne skubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas Namų telefonas
278-2757 278-4529

FRANK BARAUSKAS Limited REALTOR

3828 Bloor Street West, Islington, Ontario
231-6226

- Didelis namų pasirinkimas Islington, Mississaugoje ir užmiesčiuose
- Finansuojame įmokėjimus, sudarome naujus mortgageus
- Perkame ir parduodame mortgageus
- 10 asmenų pasirodę jums patarnauti

INSURANCE

W. G. Dresher Insurance ir Frank Barauskas Insurance Agency Ltd.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS

- Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 •
- 3828 Bloor St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza) •

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST. TORONTO
Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS

S. BROGOWSKY, O.D.
412 RONCESVALLES AVE.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto tel. 531-4251
Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniai nuo 10 v. ryto iki 4 v. p.p.
Vėlesniu ar kita laiku tik susitarus telefonu. TREČIADIENIAIS uždaryta.

INSURANCE

Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerčiniai
249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883
35 Landron Cres., Weston, Ontario

TORONTONT

Anapilio žinios

— Gautas iš Toronto arkivyskupijos kanclerio kun. dr. Leonard Wall laiškas, kuriame šiltai žodžiais sveikina Anapilio parapiją, kunigus ir parapijiečius iš senosios į naująją vietovę persikėlimo progą. „Aš tik, kad esate labai patenkinti persikėle į naująją vietą ir džiaugiatės įsikūre naujojoje klebonijoje, turėdami gražią aplinką bei visų institucijų artumą jūsų uolioje tarnyboje“. Kancleris savo laiške duoda kaikiurių praktiškų sugestių naujosios šventovės planus ruošiant.

— Nuo rugsėjo 2 d. Anapilio sodyboje pradėdamos antrasis savaitinis bingo. Reikia dar keleto apmokamų talkininkų. Skambinti telefoną 277-1270. Penktadienį bingo jau duoda gerą pelną.

— Statybai aukoją \$1000: V. Perminienė (savo a.a. vyro Vlado atminimui); po \$200: L. J. Kulnaitis iš Sudbury, A. E. Sergučiai iš Oakvilles. Geradariams nuosirdi padėka.

— Sv. Jono lietuvių kapinėse Anapilyje palaidota: a.a. Vladas Končius ir a.a. Leona Vitman-Jasutienė. Vėlonių artimiesiems nuosirdi užuojauta.

— Parapijos persikėlimo sukakčiai paminėti rugsėjo 22 d. rengiamos iškilmės Anapilio salėje.

— Springhurst šį sekmadienį paskutinį kartą bus dvejos Mišios. Po ilgojo savaitgalio sekmadieniais bus laikomos tik vienerios Mišios.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 4 v.p.p., jungtųjų pamaldos; sekmadienį: 10 v.p. Petronėlės Baikauskienės šeimos intencija, 11 v. — už a.a. Julijū Juzeną; Springhurst 10 v.p. — už a.a. Liudą Racevičių, 11 v. — už a.a. Alę Balčiūnienę.

— Sutuokta: Linas R. Kilius ir Pamela A. Woodward; Jonas Arštikaitis ir Linn Baker.

— Pakrikštyta: Laura Nadine Burt ir Stacey Lynn White-Vaitukaitis.

“T2” svečiai. Anapilį aplankę tautiečiai iš toli ir arti. Ta proga jie neaplenkia ir “T. Žiburių”. Toronto šaulių kuopos pirmininko St. Jokūbaičio lydimu lankėsi Emilija Putvytė, Šaulių Sąjungos steigėjų dukra, gyvenanti JAV-se. Ji dalyvavo šaulių gegužinėje Hamiltono ir ta proga aplankė lietuvių institucijas Toronto. Iš Australijos lankėsi Stefanija Marcinkienė, lydimą p. Buntinienės. Iš JAV buvo atvykęs Jonas Kvietytis su žmona pas J. A. Urkibus. Apžiūrėję spaustuvę ir redakcijos įrengimus, užsisakė “T2”. Jiedu yra uolūs lietuviškos spaudos rėmėjai. Taip pat naujais įrengimais domėjosi viešnia iš Čikagos Veronika Lenkevičienė, lydimą brolio Juozo Jakubausko, gyv. Oakvillėje. Ji uoliai talkina Tautiniams Namams Čikagoje. J. Jakubauskas yra “T2” skaitytojas nuo jo įsteigimo. Anksčiau jis dirbo įvairiose Kanados vietovėse. Dabar dirba Oakvillėje.

“T. Žiburiams” persikėlimo proga aukoją \$100: kun. Vaclo Martinkus; \$40: dr. Marija Ramūnienė; \$25: Antanas Firavičius, Bronius Stasiulis; \$20: B. Pauza, Vladas Būtenas; \$10: Veronika Lenkevičienė; \$7: Liudas ir Lilė Medellai; \$6: P. Zemaitis. Reikiame nuosirdžiausią padėką mieliems spaudos rėmėjams.

VIENINTELĖ KANADOS VALDZIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDymo SVEIKATOS KLINIKAI. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydymieji jūdėsiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvales Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS su virtuve High Park rajone. Skambinti tel. 532-4706 po 6 val. vakaro.

ISNUOMOJAMAS antrame aukšte kambarys su galimybe virti. Pagelaujama studentė-s. Geras susisiekimas — netoli požeminio. Telefonas 533-6074. Po 5 v. vakaro.

AR SUINTERESUOTAS vyras arba moteris padaryti karjerą “Real Estate” srityje? Malonus darbas. Atlyginimas toks, koks dera profesinai. Gerai žinoma ir sparciai auganti įstaiga. Skambinti Valteriu Drešeriu tel. 233-3334 arba 231-2661, Frank B a r a u s k a s Ltd., Realtor.

SPRINGHURST VASARVIEŲJE šalia “Victor's Pro-Hardware” atidaryta nauja maisto krautuvė. Lietuviai savininkai.

ATLIEKU VISUS NAMŲ DAŽYMO DARBUS — išorėje ir viduje. Lietuviams pigesnė kaina. Skambinti po 5 v.p.p. tel. 535-2581 (klausti Joe).

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefoną 535-4329.

FOTOGRAFIAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydai tel. 767-4737.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Rugsėjo 24 d. mūsų šventovėje susituoė Audra Ceponytė su Ronald Grinham.

— Nuosirdžiai užjaučiame A. Jurksaitienę, kurios mamytė Kotryna Brunkienė mirė Lietuvoje.

— Pasibaigus vasaros sezonui, pradedant rugsėjo 8 d., sekmadienio vakarinės Mišios vėl bus 7 v. vak.

— Šį sekmadienį bus daroma antroji rinkliava parapijos skoloms mažinti. Prašome visus, ypač tuos, kurie vasaros metu rečiau lankėsi šventovėje, didesnę auką prisidėti prie parapijos išlaikymo ir prie skolų mažinimo.

— Maldininkų kėlionė į Midlandą įvyks rugsėjo 8 d. Pamaldos — 12.30 p.p.

— Waubashene ir apylinkėse gyvenantiems lietuvių kalba Mišios bus šį sekmadienį, 5 v.p.p., A. Venskiaus vasarvietėje.

— Šį sekmadienį tretininkų Mišios ir susirinkimas įvyks 12 v.

— Kiekvieną antradienį 8 v.r. laikomos Mišios už pranciškonų geradarius.

— Prašytos paskelbti Mišios: šeštadienį 8 v.r. už Juozą ir Mariją Jurksačius, užpr. O. Vėlyvienę; 8.30 v. už Pijū ir Algimantą Grajauskus, užpr. K. Grajauskienę; 9 v. už Bronislavą, užpr. P. M. Sekmadienį 8 v. už Antaną Sapijonį, užpr. J. O. Gustanai; 9 v. už Mečį Senkevičių, užpr. Česlovą Senkevičių; 10 valandą už Kazimierą Ardaivičių, užpr. N. ir Ir. Ardaivičienę; 11.15 v. už Mykolą Derinį, užpr. S. Dervinienę; 12 v. tretininkų Mišios; 8.30 v.v. už Kazimierą Ardaivičių — trečiosios metinės, užpr. žmona.

Lietuvių Namų žinios

— Dėl susisiekimo streiko LN bingo lankytojų skaičius sumažėjo. Pirmą streiko savaitę jų vidurkis buvo apie 580, ir bingo davė labai mažai pelno. Antrąją savaitę lankytojų skaičiaus vidurkis pakilo iki 672 ir davė apie 70% normalių bingo pajamų.

— Praėjusią savaitę užbaigtos tvarkyti ir pastatų jėjimo durys ir apdazyti langų rėmai. Pataisytos durys atrodė gana gerai ir patį pastatą kiek atjaunino. Dabar ateina eilė pažadėtam scenų tvarkymui. Planas jau paruoštas. Netrukus bus pradėti darbai.

— LN valdybos rugsėjo 21 d. posėdyje išryškėjo susirūpinimas naujais nariais. LN nariais turėtų būti daugumas Toronto lietuvių, nes jie yra steigti visiems lietuviams. Jų veikla turėtų būti Toronto lietuvių kolonijos veidrodys. Ypač pasigendama Kanadoje užaugusių kartos. Nors dabartinėje valdyboje yra 3 mokesį Kanados mokyklose, o LN reikalauja vėdėjas yra Kanadoje gimę ir išimokslinę, tačiau norėtųsi, kad po 8 mėnesių sekančioje valdyboje būtų bent 5 ar 6 naujosios kartos atstovai. Tai įvyktų, jei jaunoji Toronto lietuvių karta įsirašytų į LN narius.

— Daugelis šeimų pradeda grįžti iš vasarviečių. Dėlto mažėja reikalingas LN gaminti “viengungiams” vakariene. Pradedant ateinančia savaitę, antradieniais vakariene LN nebus duodama. Kitomis dienomis, išskyrus antradienį ir šeštadienį, lietuviška vakariene bus gaminama ir išduodama nuo 5 iki 8 v.v.

— LN rangovams baigiant pataisyti netinkamai atliktus darbus, atėjo laikas sumokėti likusius pinigus. Sulaikytų pinigų yra apie \$14.000. Apie tiek pat yra dar neišparduotų paskolos laktų. Visi lietuviai kviečiami neatidėliojant tuos paskutinius paskolos laktus išpirkti ir tuo palengvinti LN valdybos darbą. Praėjusią savaitę LN paskolos laktų nupirko Alfonsas Smigelskis už \$1000. Nario įnašus sumokėjo: Angelė Abramaitytė \$100 ir Jonas Zabulionis \$50. Valdyba

Metinės Kanados parodos proga Toronto lankėsi iš Lenkijos dainų ir šokių ansamblis, kuris pasirodė su atitinkama programa. Dalis lenkų jo spektakliuose dalyvavo, kita — boikotavo, juoba, kad tai buvo kariuomenės ansamblis. Tai buvo pirmas tokio pobūdžio pasirodymas S. Amerikoje. P a r o d o s rengėjai pasiūlė Kanados Lenkų Bendruomenės (Kongreso) vadovybei nemokamus bilietus, bet jie atsisakė jais pasinaudoti. Lenkų Moterų Federacijos pirm. Alina Kennedy pareiškė, kad lenkų organizacijos negali pritarioti tokio ansamblio iškvietimui, kuris atstovauja komunistiniam režimui Lenkijoje. Priešinga pažiūra išreiškė “Polish Alliance of Canada” pirm. T. Glista. Esą jo organizacija pasitraukusi iš Kongreso 1972 m. dėl skirtingos pažiūros į ryšius su dabartine Lenkija. Jo nuomone, lenkai turį palaikyti ryšius su lenkų tautai baltakioimis sąlygomis. “Mes nepritariame Lenkijos valdžios sistemai, bet jei Lenkijos gyventojai laisvuose rinkimuose rytų pasisakytų už komunistinę sistemą, mes nesišalintume” — pareiškė T. Glista, jaunesnės kartos atstovas. Tai rodo skilimą lenkų išeivijoje.

Archit. dr. A. Kulpa-Kulpavičius yra pakviestas į Akademikų Skautų Sąjungos 50 metų sukakties garbės komitetą. Sukaktinėje jų stovykloje Dainavoje rugsėjo 26 — rugsėjo 2 d. jis skaitys paskaitą, iliustruotą skaidrėmis, apie Vilniaus baroką.

Darbo šventė Kanadoje — rugsėjo 2 d. Pašto tarnyba neveiks. Laiškai iš pašto dėžučių metropoliniame Toronte ilgainį savaitgalį bus išimami. Reguliari pašto tarnyba bus pradėta rugsėjo 3 d.

“Paramos” kredito kooperatyvas praneša, kad pradedant rugsėjo 7 d. raštinė bus atidara šeštadieniais nuo 9 v. r. iki 1 v. p.p.

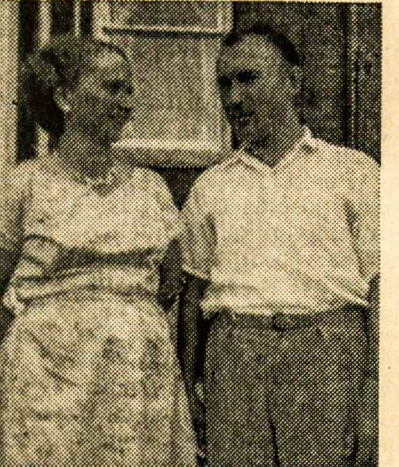
Tradicinė lietuvių maldininkų kėlionė į Midlandą bus rugsėjo 8, sekmadienį. Pamaldos: 12.30 v.p.p. Mišios. Po pietų pertraukos — susikaupimas prie Lietuvos kankinių garbei pastatyto lietuvių kryžiaus ir kryžiaus keliai.

Rudens meno festivalis, rengiamas Kiwanis klubo (Kingsway) įvyks rugsėjo 6-8 d.d. “Carling Plant” patalpose prie 401 vieškelio ir Airport Expressway. Dalyvaus apie 400 menininkų su 5000 paveikslių, skulptūrų, keramikų ir kitokio meno darbais. Įėjimas — 50 ct. Festivalis prasidės rugsėjo 6 d. 4 v. p.p. Lankymo valandos šeštadienį ir sekmadienį — nuo 12 v. iki sutemos. Ar dalyvaus ten ir lietuvių, nėra žinių.

Ryšių su Australijos vyriausybės pripažinimu sovietinės Pabaltijo aneksijos KLB krašto valdyba pasisuntė protesto raštą ir ragina lietuviškąsias organizacijas bei apylinkių valdybas tikrinti protestus siųsti Australijos min. pirmininkui: Mr. G. Whitlam, Prime Minister of Australia, Canberra, Australia. “T. Žiburių” vardu protesto laiškas pasijustas prieš dvi savaites.

Wasagoje šiuo metu vasaroja gana daug lietuvių. Atvyksta svečių bei viešnių ir iš JAV. Sekmadieniais 10 ir 11 v.r. būna pamaldos Gerojo Ganytojo stovyklavietės salėje. Veikia p. Liegėnės restoranas. Antanas Sukauskas su žmona iš JAV savo įspūdžius iš Wasagos plačiai aprašė “Naujienu” liepos 29 d. numeryje. Torontiško brolio Augustino jis buvo apgyvendintas p. p. Bleizgių vasarnamyje. Apie pastaruosius autorius rašo: “Ponai J. U. Bleizgiai kaip ir kiti atvyko į šį kontinentą su ryšulėliu, bet dabar jau įsikūrė gerai, turtas siekia, jie neperdėsi, arti milijono”.

Toronto policijai tarnauja ir keletas lietuvių. “The Globe and Mail” VIII.14, aprašydamas vieną nusikaltėlio rizikingą vijimą, mini, kad jame dalyvavo ir John Rutkanskas.

Sutuoktųjų sukaktis. Rugsėjo 3 d. į Liūsės ir Simo Barčaičių namus Toronte susirinko jų giminės ir bičiuliai pagerbti jų 25 metų sutuoktinių sukaktį. Liūsė ir Simas, abu zanavykai, praėjusio karo metu, vienas, kaip nuginklutas karys, o kita, kaip gail. sesuo, vokiečių buvo išvežti iš Lietuvos. Daug vargo juodu patyrė, kol pagaliau atsėdūrė Hanau stovykloje. Liūsė dirbo stovyklos ligoninėje gail. seserimi, bet Simui su ja čia susipažinti neteko. Išvažiavę į Kanadą darbams, juodu susitiko Hamiltono, Ont., ir jų širdys susiliepsnojo noru mylėti ir vienas kitam pasižvesti. Juodu 1949 m. rugsėjo 10 d. susituoė Sv. Jono šventovėje Toronte. Sutuoktinių vaizdas tada jiems iškėlė Simo dėdė (jau miręs) ir jo žmona Ona — Barčaičiai.

Ir praskrido 25-ri metai, ir susirinko Simo ir Liūsės giminės jų pasveikinti. Atvyko Simo teta Ona Barčaitienė — Pajuodienė, jos dukra Ada Sadonis, pusbroliis S. Gudaitis ir žmona Marija, iš North Bay atvažiavo Liūsės pusbroliis, North Bay regiono plačių ligų vyriausiasis gydytojas dr. Jonas Baltrušaitis ir jo žmona gail. sesuo Bronė, iš Hamiltono — Liūsės sesers (mirusios Lietuvoje) duklė Genutė Karalėnienė, jos vyras Stasys ir jų sūnus chem. inž. Jonas, toliau studijuojąs mediciną, iš JAV — Liūsės sesuo Pranė Jasienė, jos vyras Jonas ir jų dukra Danutė su vyru ir dviem vaikais. Bičiuliams atstovavo V. ir Br. Misevičiai. Liūsėi ypač talkino Genutė Karalėnienė, iškepusi ir atvežusi du didžiulius jubilėjinius tortus. Sukaktuviniškai gavo ir gražių dovanų. Ilgiausią ir laimingiausią metų, Liūsė ir Simai! Jurg. Ežer.

STUDENTAI! ATVYKITE! SUSIPAŽINIMO VAKARAVYNO ir SŪRIO BALIU

penktadienį, rugsėjo 13 d., 7 v. vakaro, HART HOUSE MUSIC ROOM. Įėjimas — 25 ct. Bus vyno, sūrio ir dainininkų. Ateikite visi! **ŠEŠTADIENI**, rugsėjo 21, bus kėlionė į Stratfordą. Pamatysime “Love’s Labour’s Lost”. Įsigykite bilietus. Apie tai skaitykite šios savaitės “Studentų žinias” 6 psl.

“Gintaras” dėkoja

mieliems savo bičiuliams-rėmėjams, savo auka palengvinusiems gintariečių išvyką į Vakarų Kanadą: po \$100 — Vl. Paliuliu, “Paramos” bankui (pakartotinal), adv. H. ir V. Steponaičiams; po \$20 — Alf. Burnelkai, pensininkui, iš New Britain, JAV, dr. A. ir Z. Pacevičiams, inž. P. ir G. Stauskams, Slavai Vytei; po \$10 — J. Kaknevičienė, Br. ir Pr. Sapliams, P. Švarcui, po \$5 — O. Ažubalienei, p.p. Čižikienei ir Valadkienei, Hon. Stan Haidasz, P. Z. Jonikams, D. Keršienei, p. Krasauskienei, inž. G. Šernui. Mes nuosirdžiai dėkojame visiems dalyvavusiems gintariečių “Laimingos kėlionės” vakare ir taip draugiškai ir nuosirdžiai praleidusiems tas kelias valandas padrasinant mūsų jaunimą neužsidaryti siaurame ratelyje, bet siekti platesnių ryšių, pažinčių ir draugų plačioje Kanadoje išsiblaškiusių lietuvių tarpe. Ačiū visiems buvusiems su mumis!

Gintariečiai ir tėvų komitetas

Mielus šaulius

Eugenijų Sičiūną ir Jūratę Baranauskaitę, sukūrusius lietuvišką šeimą, nuosirdžiai sveikina — Toronto VI. Pūtvio kuopos šauliai ir šaulės

A + A

JONUI PETKŪNUI

mirus, broliui BERNARDUI ir šeimai, seseriai ir šeimai Čikagoje, žmonai, dukroms, sūniui ir broliui Lietuvoje reiškiamę gilią užuojautą ir kartu liūdime —

Juzė, Romas ir Juozas Sedlickai

Birutė ir Vitolis Litvinai

Pranas Slatkevičius

A + A

JONUI PETKŪNUI

mirus, PETKEVIČIŲ šeimai bei giminėms gilią užuojautą reiškia —

H. ir B. Šmitai

Mielam choro nariui

a.a. LIUDUI RACEVIČIUI

atsiskyrus su šiuo pasauliu, liūdinčią jo žmoną NIJOLĘ bei artimuosius nuosirdžiai užjaučia —

Toronto lietuvių choras “Varpas”

A + A

Liudui Racevičiui

mirus, jo žmoną NIJOLĘ, uošvius Žilvičius, seserį BIRUTĘ VYTIENĘ su šeima nuosirdžiai užjaučia —

Janina Narūnė — Pakštienė

Tautinių šokių vadovus MIRĄ ir DANĄ CHAI-NAUSKUS su šeima, Miro brolių RAIMUNDĄ MERKĮ ir jo šeimą Čikagoje, brangiai seseriai

BRONEI LUDONIENEI

netikėtai mirus Brocktone Mass., nuosirdžiai užjaučia ir liūdi —

Londono jaunimo ansamblis “Baltija”

BRONEI LUDONIENEI

staigiai mirus Brocktone Mass., brolių MIRĄ CHAI-NAUSKĄ, jo šeimą bei kitus artimuosius giliai užjaučia ir kartu liūdi —

A. I. Dragūnevičiai

E. G. Petrauskai

K. J. Valaičiai

A. O. Švilpos

S. B. Kerai

Mielą mūsų ansamblio narę

SIGITĄ ČERNIAUSKAITĘ,

netekusių mylimo tėvelio, nuosirdžiai užjaučiame — Toronto “Gintaras” ir tėvų komitetas

MONTREALQUE

Doktorantas Arūnas Ališauskas (John Hopkins universitetas, Baltimorė) pakviestas “Commission international des etudes slaves”, kurio centras yra Mainze, V. Vokietijoje, o pirmininkas Bernard Michel, gyvenantis Paryžiuje, — dalyvauti slavistikos studijų konferencijoje 1975 m. San Francisco mieste.

Skaityt stovykla, trukusi dvi savaites “Baltijoje”, buvo naši. Stovyklautojų buvo gana daug, Nors oras nebuvo parduag palankus, bet skautiškas darbas buvo įvykdytas gerai. Šalia vyresniųjų vadovybė sudarė studentai-akademikai: R. Danytė, D. Kerbelytė, R. Lukoševičiūtė, Žurkevičiūtė, R. Ališauskas, G. Briksis, G. Nagys ir kiti.

Skaityt veikėjai Romas ir Emilija Verbylos trim savaitėm atostogų išskrido į Europą. Išsinešimoje automobili, žada aplankyti žymesnes Europos vietas ir Venecijoje susitikti su prof. Romo Knystauto šeima.

Aušros Vartų choristai — studentai Rūta Danaitytė, Vilija Malčiūtė ir R. Bulota dviem mėn. atostogų išvyko į Europą. Jie jau aplankė Prancūziją, Šveicariją, Austriją, V. Vokietiją, Italiją, Jugoslaviją ir Graikiją. Rugsėjo mėn. grįš į Montrealį testų studijų. Rūta ir Vilija yra lituanistinės mokyklos mokytojos. Jos galės papasakoti savo įspūdžius mokiniams.

Kun. K. Pečys, ilgą laiką darba-veis AV parapijoje vikaru ir klebonu, ilgesnį laiką atostogavo Montrealyje. Savaitę laiko su kun. J. Aranausku praleido pas Tėvus jėzuitus St. Jerome mieste.

Judrusis kun. J. Kubilius spėja atlaikyti pamaldas net ir lietuvių vasarvietėse. Dainavos vasarvietėje, kur turi vasarnamių daug lietuvių, buvo nuvykęs du sekmadienius. Pirmos pamaldos buvo Z. ir H. Lapinų

Toronto, Ontario

Vladas Ramojus, “T2” bendradarbis, pavasarį lankėsis Toronte ir Montrealyje, “Draugo” dienraštyje išspausdino net 15 reportažų apie Kanados lietuvių gyvenimą. Informacijas surinko iš įvairių asmenų, su kuriais turėjo progos pasikalbėti, be to, dalyvavo kaikiuriuose renginiuose. Šalia pasigėrėtinų dalykų, jis pastebėjo ir susirūpinimą keliančių — gausias mišrias santuokas, mokinių mažėjimą šeštad. mokyklose, ypač darželiuose ir pan.

Neperiodinis pogrindžio leidinys “Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika”, kurio iki šiol išėjo 10 numerių, jau prieinamas ir plačiai visuomenei — septyni jo numeriai išleisti 336 psl. leidiniu Čikagoje. Kaina — \$2.50. Gaunamas ir “T2” administracijoje. Be to, joje gaunamos knygos: prof. A. Ramūno “Iš sutemų į aušrą”, kun. prof. St. Ylos “Dievas sutemoje” ir kitos. Taip pat lietuviškų knygų galima gauti ir abiejuose parapijų spaudos kioskuose.

Nepilnas ir Sofija Tauterai su anūke atostogas praleido Cape Code. Operos solistė Elzbieta Kardellienė vasarą praleido Kennebunk Porte.

Albertas Jonelis atostogas praleido gražiame Prince Edward salyne. Jis yra mėgėjas žuvalių. Kadangi žvejone buvo sėkminga, grįždamas lėktuvu nemažai parsivežė ir dorių.

Reikalingas tarnautojas. Montrealio “Lito” Aušros Vartų skyriui reikalingas nuolatinis tarnautojas ar tarnautoja. Pirmenybė žodžiui ir raštu mokantiems prancūzų kalbą. Informacijų reikalau krepštis į “Lito” vėdėlį tel. 766-5827 (Skib.)

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120

6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781

Albertas N O R K E L I O N A S, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

“LITAS”

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL QUE., H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas ————— 6.0%	Asmenines ————— 11.5%
Taupomasis s-tas ————— 8.75%	Nekiln. turto ————— 11.0%
Term. ind. 1 m. ————— 10.0%	Čekių kredito ————— 12.0%
Term. ind. 2 m. ————— 9.5%	Investacines nuo ————— 11.5%
Term. ind. 3 m. ————— 9.0%	

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda. Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.